

2020.OBT.XI.57/24.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Bírői Tanács

2020. október 9. napján 10.00 órai kezdettel

a Magyar Igazságügyi Akadémia „Deák Ferenc” termében megtartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak:

Dr. Fázsi László az OBT elnöke
Dr. Csontos Tibor OBT elnökhelyettese
Dr. Darák Péter a Kúria elnöke
Dr. Barkóczy Balázs
Dr. Csontos Katalin
Dr. Fatalin Judit
Dr. Gaider Bálint
Dr. Hilbert Edit
Dr. Léhmann Zoltán
Dr. Matusik Tamás
Dr. Rochlitz Zoltán
Dr. Szabó Károly
Dr. Vadász Viktor
Dr. Vasvári Csaba
az OBT tagjai

Dr. Senyei György az Országos Bírósági Hivatal elnöke
Dr. Varga Judit Igazságügyi Minisztérium, igazságügyi miniszter
Dr. Polt Péter Legfőbb Ügyészség, legfőbb ügyész
Dr. Hajas Barnabás Igazságügyi Minisztérium igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkár
Dr. Bánáti János Magyar Ügyvédi Kamara elnöke
tanácskozási joggal rendelkező meghívottak

Rácz Éva jegyzőkönyvvezető

Hallgatóságként jelent van 2 fő bíró.

Az ülés 10 órakor megkezdődik.

Dr. Fázsi László:

Üdvözlöm az OBT tagjait és tanácskozási joggal résztvevőket. Külön is köszöntöm dr. Varga Judit igazságügyi minisztert, dr. Hajas Barnabás államtitkár urat, dr. Polt Péter legfőbb ügyészt, dr. Bánáti Jánost a Magyar Ügyvédi Kamara elnökét és dr. Senyei György elnök urat az Országos Bírósági Hivatal részéről.

Dr. Szabó Sándor OBT tag az ülésen nem jelent meg, távolmaradását előzetesen bejelentette.
Dr. Oltai Judit Zsófia a Magyar Bírői Egyesület elnöke betegségére tekintettel az ülésen skype-

on vesz részt. Az Országos Közjegyzői Kamara előzetesen jelezte, hogy nem tudnak részt venni az ülésen.

Megállapítom, hogy 14 taggal az Országos Bírói Tanács határozatképes, nincs akadálya az ülés megtartásának.

Néhány technikai kérdést kellene tisztázni, hasonlóan a 2019. december 4-i ülésen követett eljáráshoz. Egyrészt azt szeretném megkérdezni, hogy van-e ügyrenddel kapcsolatban javaslata valakinek?

Dr. Hilbert Edit:

Javaslom, döntsük el, hogy hogyan fog lezajlani ez az ülés.

Dr. Fázsi László:

Átolvastam a decemberi ülés jegyzőkönyvét és megítélésem szerint követhetnénk azt az eljárást, ami az akkori ülésen történt. Alapvetően nyilvános ülés megtartására került sor, a technikai kérdések megbeszélését követően 15 perc lehetőséget kapott Senyei elnök úr akkor még jelöltként arra, hogy kifejthesse az elképzeléseit és ezt követően a tagok tehettek fel kérdéseket szolgálati idejüknek megfelelő sorrendben. Azt kellene eldöntenünk, hogy az első körben egy vagy két kérdés feltevésére adunk lehetőséget magunknak, majd egy következő körben még egyszer visszatérünk erre, vagy pedig eleve két kérdésre kapjon lehetőséget mindenki.

Dr. Hilbert Edit:

Pont ezért mondtam, hogy tisztázzuk az elején, mert a dr. Senyei Györgynek a meghallgatásán 11 tagú volt az OBT, azóta jelentősen nőtt a létszáma és az a javaslatom, hogy egy-egy kérdéssel kezdjenek az OBT tagjai, mindenki egyet-egyét tehessen fel, majd esetleg még egy körben és azt követően biztosítsunk lehetőséget a tanácskozási joggal résztvevők számára.

A Tanács egyhangúan ezt az ügyrendi javaslatot elfogadta.

Dr. Fázsi László:

Azt követően zárt ülést tartanánk a tanácskozási joggal résztvevők részvétele mellett, majd ezt követné a zárt-zárt ülés, ahol már csak az OBT tagok vesznek részt az ülésen, ennek befejezése után visszatérnénk a nyilvános formára, nyilvános ülésen történne meg a szavazás és a határozathozatal.

Elfogadható mindenki számára?

Dr. Csontos Tibor:

Ügyrendi kérdésben csak annyit szeretnék mondani, hogy az igazságügyi miniszter jelezte, hogy nem valószínű, hogy végig tud maradni, ezért ezt követően az államtitkár úr fogja helyettesíteni, de hogy részese lehessen az egész meghallgatásnak, ezért az Országos Bírói Tanács tudomásul veszi-e, hogy az Igazságügyi Minisztérium részéről ennek az eljárásnak az első részében a miniszter asszony is és az államtitkár úr is jelen lesz.

Dr. Vadász Viktor:

Fontos lenne eldönteni, hogy mikét történik a szavazás, mert többen jeleztük, hogy szeretnénk, ha hasonló lenne ahhoz, amint az OBH elnökének tisztségére javasolt személy esetében 2019-ben volt, ahol név szerinti szavazás történt.

Dr. Fázsi László:

Semmi akadályja ennek tisztázása, de ahhoz legalább 5 tag javaslata szükséges.

Dr. Vasvári Csaba:

A magam részéről jelzem, hogy indítványozom a név szerinti szavazást az SZMSZ-ünk 20. § (3) bekezdése alapján és kérem Fázsi elnök urat, hogy erről szíveskedjen elrendelni egy szavazást.

Azt javaslom, ha és amennyiben a Tanács úgy dönt, hogy név szerinti szavazással dönt, akkor ezt az ügynevezett zárt-zárt ülésen tegye, majd ezt követően, amikor kihirdeti elnök úr a Tanács döntését, akkor közölje azt is, hogy melyik tag miként szavazott. Így tudjuk egyrészt a jegyzőkönyv részévé tenni ezt az adatot, másrészt a jelenlévő érdeklődők tudomására hozni. A név szerinti szavazás melletti érv, hogy bár kétségtelen testületként jár el az OBT, ugyanakkor, ha egy bírói tanács testületként eljárva hoz egy döntést ott is szerepel minden bíró neve. A Kúria elnökének megválasztási folyamata egyébként nagyon érdekes e tekintetében, mert a Köztársasági Elnök javasol valakit, az Országgyűlés titkos szavazással dönt, és a kettő között egyrészt véleményezi őt az Országgyűlés illetékes bizottsága név szerinti szavazással, illetőleg mi, mint OBT.

A személyes álláspontom az, hogy ebben a folyamatban helyén való, hogy a politikusok titkosan szavaznak, mi bírúk, akik a szakmát képviseljük, mi pedig a nevünket adjuk hozzá. Én szeretném a nevemet adni hozzá, ezért indítványozom a név szerinti szavazást ugyanúgy, ahogy OBH elnöknek javasolt személy kapcsán is tettük.

Dr. Fatalin Judit:

Én is kérem a név szerinti szavazást.

Dr. Csontos Katalin:

Én is kérem a név szerinti szavazást.

Dr. Matusik Tamás:

Én is kérem a név szerinti szavazást.

Dr. Léhmann Zoltán:

Én is kérem a név szerinti szavazást.

Dr. Fázsi László:

Megállapítom, hogy név szerint szavazunk a határozatról.

Azt gondolom, hogy valamennyi technikai kérdést megbeszéltünk.

Beszólíthatjuk dr. Varga Zsolt András urat.

Dr. Varga Zsolt András meghallgatása**Fázsi László:**

Üdvözlöm alkotmánybíró úr.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény ide vonatkozó rendelkezése szerint az előzetes véleménynyilvánítást megelőző személyes meghallgatására fog sor kerülni a mai

rendkívüli ülésen. A tanács döntése szerint kb. 15 perces időkeretet tudunk biztosítani arra, hogy kifejtse a Kúria vezetésével kapcsolatos elképzeléseit a jövőt illetően és ezt követően a Tanács tagjai intézhetnek kérdést Önhöz. Az lenne a kérésem, hogy a kérdés feltevését követően legyen szíves az arra vonatkozó, lehetőleg lényegre törő válaszát megadni és amennyiben lesz rá igény, lehetőség akkor még egy körben végig megyünk, tehát a Tanács tagjai még egy kérdést feltehetnek, ezt követően pedig a tanácskozási joggal résztvevők intézhetnek Önhöz kérdést.

10 óra 15 perckor megadom a szót Önnek.

Dr. Varga Zsolt András:

Tisztelt Elnök Úr, Tisztelt Miniszter Asszony, Elnök Urak, Legfőbb Ügyész Úr, Országos Bírói Tanács! Rendkívüli megtiszteltetés, hogy Köztársasági Elnök úr a Kúria elnöki tisztségére jelölt, megtiszteltetés, hogy az Országos Bírói Tanács meghallgat az Országgyűlés döntése előtt. Köszönöm elnök úrnak, hogy összehívta és köszönöm a Tanács tagjainak, hogy részt vesznek az elfoglaltságuk ellenére a mai rendkívüli ülésen. Természetesen az állandó meghívottaknak is köszönöm.

Tegnap már lehetőségem volt az Országgyűlés Igazságügyi Bizottsága előtt elmondani, hogy megválasztásom esetére mit gondolok a Kúria elnöki tisztségéről. Lényegesen mást ma sem mondhatok, legfeljebb néhány kérdés szakmai oldalát tudom jobban kiemelni.

Ugye a Kúria elnökét a köztársasági elnök jelöli ki és hogyha elhangzik egy ilyen jelölés, akkor a jelölt elgondolkodik ezen, ha pedig elfogadja, akkor reménykedhet abban, hogy alkalmasnak bizonyul, de hát az élet olyan, hogy ez mindig csak utólag derül ki.

A jelölés elfogadásakor megpróbálja saját eddigi tapasztalatát jogászi, jogalkalmazói, jogtudományban eltöltött életútját számba venni. Ezt tettem én is. Végig gondoltam, hogy az elmúlt negyedszázad során mindig a tágabb vagy szűkebb értelemben vett igazságszolgáltatásban vagy annak legalábbis nagyon-nagyon közeli környékén dolgoztam fogalmazóként, aztán ombudsmanok munkatársaként, később ügyészégi vezetőként, jogi képviselőt ellátó ügyészként, aztán végül több mint fél évtizeden át alkotmánybíróként. Mindeközben hét évig voltam a legfőbb ügyész helyetteseként állandó résztvevője az Országos Igazságszolgáltatási Tanács munkájának, ez az OIT működési idejének a fele és egy évig még az Országos Bírói Tanács munkájában is részt vehettem, így személyes tapasztalataim vannak az igazságszolgáltatás igazgatásáról.

A Velencei Bizottságban hét év alatt eléggé sok ügyben, összesen 16 ügyben voltam előadó, ez hét országot érintett, kivétel nélkül az igazságszolgáltatás működése, igazságszolgáltatás igazgatása, igazgatás ellenőrzése és hasonló kérdésekben.

Ha az Országgyűlés úgy dönt, akkor talán lehetőségem lesz ezeket a tapasztalatokat, amelyek talán nem teljesen általánosak, használni.

A két nagy kérdés, amit ilyenkor a jelölt nem kerülhet meg az, hogy mit tenne és hogyan tenné. Mit szándékozik tenni, ha megválasztják és hivatalba lép, és hogyan kívánja azt tenni.

Az első kérdést nagyon könnyű megválaszolni, mert ezt az Alaptörvény és a jogszabályok egészen pontosan körülhatárolják. Megtudjuk ebből, hogy mi a feladata, mik a feladatai. Ezeket kivétel nélkül el kell látnia és nem is bővítheti ezt a listát, ez tehát az egyszerűbb.

Kiindulópontként mást nem mondhatok, mint azt, amit a megválasztáskor leteendő eskü tartalmaz, ami egyébként azonos a minden bíró által letett esküvel. Hűség Magyarországhoz, hűség az Alaptörvényhez, jogszabályok megtartása és a tisztségnek a magyar nemzet javára történő gyakorlása. Feladatokat pedig a Bszi. 117. §-a felsorolja, úgyhogy ebben a körben én nem is tudok mást mondani, mint azt, ha megválasztanak, akkor ezt fogom tenni, mert ezt kell tennem.

Ennél sokkal nehezebb kérdés a hogyan, hogy mindezt, hogy érne el a jelölt. A szóban forgó tisztségnek a helyes felfogása, hogy nem az elnöknek van Kúriája, hanem a Kúriának van elnöke, ebből viszont az is következik, hogy a hogyan kérdésére igazán konkrét válaszokat nem fogok tudni most adni, mert a konkrét válaszokat a mindenkori elnöknek a Kúria teljes ülésével, más kúriai vezetőikkel, ítélező és egyéb tanácsokkal konzultálva és lehetőséghez mérten az igazságszolgáltatásban érdekelt és abban közreműködő más hivatásrendekkel konzultálva lehet megadni. Mást én se mondhatok.

Nyilván lehet erről máshogy gondolkodni, de személy szerint úgy gondolom, hogy ez a helyes megközelítés. Ezzel együtt nyilván nem szándékozom kibújni teljesen a meghallgatás felelőssége alól, és mindenre azt válaszolni, hogy majd meglátjuk.

Tehát néhány pontban megpróbálom tömören összefoglalni, hogy mit gondolok a Kúria és a magyar igazságszolgáltatás lényeges pontjairól. Négy ilyen gyűjtöttem össze, talán belefér az időbe.

Az egyik ilyen a Kúria és a jogegység biztosítása.

A Kúria egyike Magyarország bíróságainak és ilyenként maga is ítélező tevékenységet folytat. Vannak viszont olyan hatáskörei, amelyeket más bíróság nem láthat el, ilyen a felülvizsgálat, ilyen az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének vizsgálata, de mindezeket a feladatait annak fényében kell ellátnia, hogy nem jogszabály, hanem maga az Alaptörvény ruház rá és csak rá egy feladatot, mégpedig azt, hogy biztosítsa a bíróságok jogalkalmazásának egységét.

Ha megint szabad összefoglalni egy tömör mondatban, ezt teszi a Kúriát Kúriává. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy ezen a területen is nagyon szükséges az együttműködés más bíróságokkal. Tudniillik létezik egy természetes jogegységesítő hatás, ez ugye minden jogorvoslatot végző bíróságnak a sajátja. Ez ténykérdés, viszont hiába mondjuk azt, hogy ez létezik, erre támaszkodni kell mindenkinek. A Kúriát mégis megkülönbözteti egyvalami, mégpedig az Alaptörvényen alapuló formális normatív jogérvényesítő szerep. Tudjuk, hogy immár eseti döntései is kötelezőek, jogegységi és jogegységi panasz határozatai pedig egyenesen megkerülhetetlenek.

Az én személyes felfogásom mindenről persze az, hogy ez elsősorban nem egyfajta privilégium, hanem egy feladat, egy olyan feladat, amelyet ebben a körben nem lehet megosztani, nem lehet szétteríteni, nem lehet átruházni és nyilván az ezzel járó felelősséget sem lehet megosztani, szétteríteni és átruházni. Ezt a felelősséget értelemszerűen nem csak kifelé, hanem a bírói szervezeten belül is viselni kell, tudniillik nincs semmiféle olyan szabály vagy döntés, ami a szakmai tekintélyt pótolná. Ennek a szakmai tekintélynek az őrzése, ha lehet akkor erősítése nyilván mindennapi kötelezettség, és ebben mindenkinek megvan a szerepe, értelemszerűen a mindenkori elnöknek is.

És ezzel el is kezdtem a második pontot a Kúria és a többi bíróság kapcsolatára vonatkozó elképzeléseimet vagy meglátásomat.

Én úgy gondolom, és ezt most már lassan negyedszázada gondolom így, hogy az általános hatáskörű rendes bírói szervezet egységes. Abban minden bíró bíró, úgy szoktam hallgatóimnak mondani, hogy a ma kinevezett elsőnapos járásbíró is, most hozzáteszem, hogy a Kúria elnöke is, bíró. Ebben a szervezetben mindenkinek megvan a szerepe és nagyon lényeges az, hogy megmaradjon az a picit bölcselkedően szólva az együvé tartozás tudat, ami ezt az intézményt megőrzi.

Ezen nyilván dolgozni kell mindenkinek és erre kell felépíteni az együttműködést is. Az elmúlt években nagyon sok új törvényt hozott az Országgyűlés és reméljük, hogy a következő években senki nem akar még újabb Btk-t, Ptk-t, Be-t, Pp-t, Kp-t alkotni, de részleges törvények nyilván az elkövetkező években is lesznek.

És itt van az a pont, amit mindig szem előtt kell tartani, hogy egy új törvény alkalmazása a járásbíróságokon és a törvényszéki elsőfokon kezdődik. Ott törik az utat azok a bírók, akik először alkalmaznak egy törvényt. Nem tehetnek mást, kapnak külső segítséget nyilván jogalkotótól is, tudománytól is, korábbi bírósági gyakorlatból is, de ez egy rendkívüli feladat, hogy akkor kell először dönteni, mert nem lehet mást tenni. Ebből nyilván következik az, hogy az úttörő döntések egyike, másika az a későbbiekben nem bizonyul helytállónak, rájuk alapított másodfokú döntést a felsőbb bíróságok tévesnek találják, ez előfordul. Ilyenkor a megváltoztatás vagy hatályon kívül helyezés az nyilván szükségszerű konzekvencia. Hozzá lehet és ha szükséges hozzá kell nyúlni a döntéséhez, de azt egy pillanatig sem szabad elfelejteni, hogy bíró döntött, és azért a mindenféle kioktatástól meg nevelő hatástól tartózkodni muszáj egyrészt azért, mert ne felejtjük el, hogy felsőbb bíróságon is bíró dönt bíróról, másrészt pedig azért, mert a jogorvoslati eljárásban hozott döntéseket a felek is olvassák és nagyon nehéz azt elvárni, hogy a felek tartsák tiszteletben a bíróságok tekintélyét akkor, ha nem kellő tisztelettel fogalmazzuk meg ezeket az ítéleteket.

Nyilván ez a Kúriára is igaz, amelyik nagyobb részét felülvizsgálatot ellátó, de mindenképpen jogorvoslati fórum, de van kivételesen elsőfokú szerepe is, úgyhogy én ezt úgy gondolom, hogy bár a Kúria áll a rendes bírósági szervezet élén, de a bírói szervezethez tartozik. Erre szoktam mondani, hogy a kommunikációnak, az együttműködésnek állandónak, érdeminek is valódinak kell lennie. Nyilván hozzá tartozik az is, hogy a Kúria lehetőség szerint egy hangon beszéljen.

Tegnap is elmondtam, a sajtóhírekből is tudják, az igen Tisztelt Bírói Tanács nálam is jobban tudja, hogy a szakmai és igazgatási feladatok között különbséget kell tartani, az igazgatási feladatokat nem szabad összekeverni. Tisztában vagyok azzal, hogy a Kúria elnöke elsősorban igazgatási feladatot lát el, ilyenként, mint igazgatási vezető nem befolyásolhatja az ítélezést, amikor pedig bíróként jár el, hát akkor a szavazata az pontosan annyi, amennyi az adott tanácskozási formában van. Úgy gondolom, hogy itt azért van sok-sok olyan kérdés, amit az elkövetkező hónapokban végig lehet gondolni. Ezen a területen én nem látok olyan kérdéseket, amikre nekem azt kéne mondani, hogy máshogy csinálnám, mint ahogy a Kúria jelenlegi elnöke vagy korábbi elnökei tették. Fontos körülmény, hogy nyilván a Kúriával való konzultáció alapján kellene ezt és kell megtenni, és ha az Országgyűlés úgy dönt, ezt is fogom tenni.

Az utolsó pont pedig a Kúria ítélező tevékenységének külső meghatározottsága.

Nagyon lényeges, mert a Kúria, mint minden bíróság nyilvánvalóan állami közhatalmat

gyakorol, ráadásul az igazság erejével teszi ezt. Ezért az alapvető elvi feladata nyilván az Alaptörvény és a törvények megtartása. Igen ám csakhogy van két szervezeti értelemben legalábbis külső erőter, egyfelől a két európai bíróság, másfelől az Alkotmánybíróság, és mindkét erőterre figyelemmel kell lenni a Kúriának. Egyrészt azért, mert saját jurisdictio-ján belül az európai jognak szupremációja van és azt kötelesek vagyunk végrehajtani, miként a strasbourgi döntéseket is.

Másik oldalon viszont az alkotmányosság ugyanilyen követelmény. Az Alaptörvény 28. cikke nem nagyon tűr eltérést, és a jogegységi panasz folytán ez ma már intézményesen is garantált. Viszont ennek a két erőternek a kiegyensúlyozása az, amit alkotmányos párbeszédnek hívunk a bíróságok között, ez az elkövetkező évtizednek kétségtelenül a legnagyobb kihívása. Tehát annak eldöntése, hogy a rendesnek nevezett igazságszolgáltatás ebben a kettős erőterben, hogy tud dolgozni, ennek az útkeresésnek az elején vagyunk ez biztos. A Kúria is az elején van, de azt kell, hogy mondjam, hogy még az Európai Unió Bírósága is az elején van. Amint Lenaerts elnök úr friss írása mutatja. Köszönöm Vadász bíró úrnak, hogy nyomban felhívta rá a figyelmünket. Ez egy igen-igen lényeges dolog, ez egy nehéz út lesz és senki nem tudja előre a válaszokat. Éppen ez az a feladat, ami miatt megérte számomra megfontolni a Kúria fölötti alkotmányos kontrollban betöltött szerep felcserélését, ha az Országgyűlés úgy dönt, a Kúria igazgatási vezetésével.

Ha szabad így fogalmazni a mindig kényelmesebb külső kritika helyett a nehezebbet választani, megpróbálni ezt a feladatot belülről elvégezni.

Elnök Úr, Tisztelt Országos Bírói Tanács!

Köszönöm, hogy meghallgattak és kérem szépen, hogy amikor a véleményüket kialakítják, akkor vegyék figyelembe az általam most elmondottakat. Köszönöm.

Dr. Fázsi László:

Köszönöm, hogy alkotmánybíró úr nem lépte túl a megadott időkeretet.
Átadnám a szót dr. Darák Péter elnök úrnak.

Dr. Darák Péter:

Örömmel hallottam, hogy alkotmánybíró úr megemlítette annak az érzékeny egyensúlynak minden fontos elemét, ami a jogegység és a jogrendszer rugalmassága vonatkozásában közrehat. Az elmúlt évek valóban azzal a tapasztalattal jártak, hogy a jogegység nem abszolutizálható és a jogrendszer rugalmasságát fenn kell tartani, az alsófokú bíróságok mozgásterét meg kell hagyni.

Ezzel összefüggésben kérdezem alkotmánybíró urat, hogy lát-e teendőt a Kúria és az ítélőtáblák funkció megosztása, feladat megosztása vonatkozásában?

Dr. Varga Zsolt András:

Köszönöm szépen Elnök Úr.

Hát most Elnök Úr olyasmit kérdezett tőlem, ami a kedvenc játékaim közé tartozik. Tehát, hogy egy adott intézményen belül hatásköröket, feladatokat hova, és hogy lehet telepíteni azzal én szívesen eljátszom, de ha nem tekinti tiszteletlenségnek, akkor most csak nagyon óvatosan válaszolnék, mert ugye most nagyon meghatározott szerepkörben vagyok itt.

Tehát én nem nagyon hiszem, hogy itt azon kellene gondolkodnom, hogy hogyan lehet a törvényeket átalakítani. Azt, hogy a jogegységesítés a Kúria feladata, ezt az Alaptörvény

mondja. Most felvethetem azt az ötletet, hogy egy kilencedik Alaptörvény módosítással ezen lehetne változtatni, de én ezt most inkább nem tenném meg. Nyilván bizonyos feladatokat lehet. Egy ötletem van, hogy mit lehetne megosztani, inkább csak körül írom a problémát, ha szabad.

Ha jól értem akkor a Kúrián most gyakorlatilag kétféle működési rezsím van: a klasszikus polgári, büntető, ugye ami zömmel felülvizsgálatot, büntetőben kivételesen harmadfokú eljárást jelent és a közigazgatási ügyszakban, ahol amúgy is vannak elsőfokú hatáskörök is, de ott még ott van az a másodfokú hatáskör, ami ezt megkülönbözteti.

Bizonyára hosszabb távon igényel gondolkodást, legalább belső igazgatási gondolkodást, hogy hogyan lehet működtetni egy olyan intézményt jól, ahol ennyire eltér egymástól két nagyon nagy terület. Mert hogyha a közigazgatási ügyszakban 3-4 bíró dolgozna, akkor nem okozna ez feltétlenül problémát, de így ezen el lehet gondolkodni. A jogegység biztosításának a rugalmasságát illetően viszont azt tudom mondani, hogy elnézést kérek, lehet, hogy picit erősebben fog hangzani, mint amilyennek szánom, de jogegység vagy van, vagy nincs. A módszereket, a jogegység biztosításához vezető utat lehet rugalmasítani, de a feladatot végül el kell látni, és csak a Kúria láthatja el.

Fázi László:

A közelmúltban több ügyben meghozott bírósági ítélet kapcsán esetenként vezető politikusok nyilvánosan negatív véleményt fogalmaztak meg, megkérdőjelezve annak megalapozottságát, jogszerűségét, illetve hangot adva azon véleményüknek, hogy a konkrét ügyben hozott ítélet nem felel meg a társadalom igazságérzetének sem, miközben az eljárás az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésekre tekintettel jogerősen még nem fejeződött be. Tehát folyamatban levő ügyekkel kapcsolatban hangzottak el ezek a kritikák, ami úgy gondolom, hogy nyilvánvalóan alkalmas lehet az ügyben másod- vagy harmadfokon eljáró bírók bizonyos mértékű presszionálására.

Az MTI közlemény szerint alkotmánybíró úr a parlamenti bizottsági meghallgatáson azt mondta el, hogy valamennyi kritikát a bíróknak is túrniuk kell, de véleménye szerint a bírói függetlenséget az intézményes politikai támadás sérti, az ellen pedig kinevezése esetén fel fog lépni. Nem akarok konkrét ügyeket nagyon felsorolni, nyilván mindenki tudja, hogy miről van szó, gondoljunk csak a gyöngyöspatai táblabírósági és kúriai döntésekre.

A kérdésem az lenne, hogy milyen formában kíván fellépni az ilyen jelenségek szemben a Kúria elnökévé történő megválasztása esetén?

Varga Zsolt András:

Erre azt tudom mondani, hogy körülbelül abban a formában, amiben a Kúria hivatalban lévő elnöke, illetve az Országos Bírósági Hivatal hivatalban lévő elnöke fel szokott lépni. Amit ehhez hozzáteszek, hogy ahol lehetőségem és módom van informális körben, szakmai tanácskozásokon, konferenciákon és bárhol ott azt, amit Elnök Úr volt kedves idézni, azt körülbelül elmondanám újra, egyébként én is a hozzávetőleg 100 évvel ezelőtti Vargha Ferenc nevezetű koronaügyészről, pedig akkor nem volt tévé, nem volt internet, nem volt közösségi média. Én láttam, hogy már félremagyarázták, de inkább nem olvastam végig a cikkeket.

Én ezt most is úgy gondolom elnök úr, hogyha megnézi és én hadd hivatkozzak saját tapasztalatomra, hogy a Kúriát ilyen formális politikai támadás ritkán érte, az Alkotmánybíróságot úgy szintén. De az Alkotmánybíróságról naponta olvassuk azt, hogy kikkel van feltöltve, naponta olvassuk azt, hogy nem független, naponta olvassuk azt, hogy nem is bíróság, mert csak normakontrollt végez, és amikor ezt elhiszi egy társadalom, akkor az nagyon-nagyon veszélyes. Márpedig, hogy ne hinné el, hogyha egyszer ez ömlik

mindenhonnan, és ugye felerősödik egy-két kósza ötlet.

Öt rövid gondolatban össze tudom foglalni, hogy mit gondolok: ugye egyrészt azt gondolom, hogy amikor egy bíróságot ér támadás: azt tényleg viselni kell, hogy kritizálják a döntést, hát bizonyos értelemben a jogorvoslati kérelmek és ellenkérelmek is kritikák. Az, hogy most majd nyilvánosságra kerül azt megszoktuk. Amikor ennek a stílusa elér egy bizonyos mértéket, akkor nem lehet hallgatni.

Hadd hivatkozzak a Legfelsőbb Bíróság rendszerváltozás utáni első elnökének, Solt Pál elnök úrnak az ideai Bíróságok Napján elmondott pohárköszöntőjére, mindnyájan ott voltunk vagy legalábbis majdnem mindnyájan, hogy mit mondott: hogy minden elképzelhető mértéket alul múlt a nyilvánosság stílusa, és a bíróság két hibát követhet el. Az egyik, hogyha leereszkedik erre a szintre a másik pedig, hogyha visszahúzódik az elefántcsonttoronyba és nem reagál. Van egy olyan szint, amire reagálni kell, bárkitől is érkezik az a kritika.

Most nyilván azért vannak itt különféle olyan körülmények, amelyekre oda kell figyelni, de egy dolog teljesen biztos, és ez benne volt a kérdésben, tehát nem kerülhetem meg. Egy elsőfokú ítéletről elsősorban a jogorvoslati bíróság dönthet. Bíró ítéletét felülbírálni csak bíróság teheti meg, és ahogy azt Vargha Ferenc koronaügyész mondta, hogyha előre megmondjuk a másodfokú bíróságnak, hogy milyen döntést hozzon, meg mit tartunk helyesnek, hát akkor befolyásoljuk. Nem politikai értelemben, a nyilvánosság értelmében. Nem véletlen, hogy rengeteg olyan ország van, főként angolszász jogterületen, ahol tilos megjelentetni olyan cikket, amíg nem zárult le jogerősen az eljárás, amiben megmondjuk, hogy milyen elvárásunk van egy ítélettel szemben.

Én ezzel teljesen egyetértek.

Dr. Hilbert Edit:

Alkotmánybíró úr életrajzát, elismerésre és tiszteletreméltó életművét, tudományos munkásságát megismerve kérdés számomra is és azt gondolom, hogy a bírói kar számára is az, hogy miként látja áthidalhatónak, vagy pótolhatónak a bírósági szervezetben szerzett tapasztalatoknak a bírósági szervezeti szocializációnak a hiányát.

A jegyzőkönyvet majdan olvasók számára szeretném csak azt magyarázatul adni a kérdés feltevéséhez, hogy az életrajzából kitűnően Ön az ügyészségi szervezetnek második számú vezetője volt, melyre irányadó törvény szerint az ügyészek a legfőbb ügyésznek alárendelten működnek, számukra utasítást csak a legfőbb ügyész és a felettes ügyész adhat. Ezzel szemben a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény rendelkezései szerint a bírák függetlenek, jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélkezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatóak és nem utasíthatók. E két törvényhelynek az összevetése azt gondolom, hogy elegendő magyarázatul szolgál a szervezeti szocializáció hiányának a felvetésére.

Varga Zsolt András:

Köszönöm szépen Bíró Asszonynak. Tudtam, hogy nem fogom tudni megkerülni ezt a kérdést, de a következőt tudom rá mondani.

Az első, nem én írom a törvényeket Bíró Asszony és Magyarországon mindenkor több csatornán keresztül lehetett bíróvá válni. Egyébként körülbelül 15 évvel ezelőtt kezdődött az a vita, aminek az eredménye a jelenlegi bírósági pályázati pontrendszer. Ebben 15 évvel ezelőtt úgy tűnt, hogy eléggé komoly közmegegyezés volt, hogy ezt fent kell tartani. Nem helyes az, hogyha egyetlen szocializációs csatorna működik csak a bíróságon belül. Az én tapasztalataim

szerint ez leginkább általános európai elvárás is. Az, ami a bírósági szervezeten belüli szocializációt jelenti, az egy érték, nyilván nekünk ez a hagyományunk, tehát ezt az értéket fent kell tartani. Ugyanakkor a magyar jogrendszer ezt a szocializációt soha nem tekintette és ma sem tekinti kizárólagosnak, a hagyományaink még kevésbé, mert ugye az európai hagyomány az eleve magisztrátusi rendszerben gondolkodik. Az, hogy nálunk a szocializmusnak sikerült ezt is tönkre tennie és azóta sem állt helyre, az egy másik dolog. Az a minta, hogy két oszlopa van az igazságszolgáltatásnak és ez a kettő nem háttal áll egymásnak, hanem egymás mellett áll, ez az egyik nagy közös európai hagyomány.

A másik pedig az, hogy az ügyészségről valószínűleg nem teljesen valós kép az, aminek alapján az gondolja bárki - nem feltételezem, hogy Bíró Asszony ez gondolja - de tudom, hogy a közvélemény azt mondja, hogy ott a legfőbb ügyész vagy bármelyik felettes ügyész reggeltől estig utasításokat osztogat. Nem, és hadd hivatkozzak én akkor az ügyészségi törvénynek egy olyan szabályára, amit személyesen találtam ki és személyesen kértem azt akkor legfőbb ügyész úrtól, hogy kezdeményezze, hogy belekerüljön a törvénybe. Azok a jogosultságok, amelyek lehetővé teszik az ügyészeknek azt, hogy bizonyos ügyeket visszautasítsanak. Sőt mi több, még azt is, hogy ha véletlenül nem a közvetlen felettesével beszélne meg egy ügyet, akkor a közvetlen felettesét legyen köteles haladéktalanul tájékoztatni, kivéve, ha az kizárt nyilván, de az eljárási kérdés. Tehát ez az ügyészségi utasíthatóság ez valóban létezik, de fogalmazói szint fölött. Ez az én tapasztalataim szerint inkább szakmai együttműködés.

Én életemben nem nagyon sok utasítást osztottam ügyészségi vezetőként sem, ha pedig olyan helyzet volt, hogy egy szakmai vitában dönteni kellett, akkor kivétel nélkül ráírtam az aktára - nem az utasítás tényét, mert az logikus -, hanem a szakmai álláspontot. Tehát mindig megpróbáltam ezt a bírósági éthoszt képviselni az ügyészségen is. Azonkívül pedig hat éve az Alkotmánybíróságon működöm, ahol a szocializációs éthosz ugyanolyan, mint a bíróságon, hogy senki meg nem mondhatja, hogy melyik bírónak mi legyen az álláspontja, sem az elnök a többinek, sem egyik a másiknak. Tehát bízom benne, hogyha véletlenül lettek volna bármilyen szocializációs érdekségeim, akkor azok lecsiszolódtak az elmúlt években.

Dr. Fatalin Judit:

Hilbert Edit Tanácselnök Asszony megkérdezte a kérdésem első felét, ezért én rácsatlakozom alkotmánybíró úr által elmondottakra, hogy nem ő írja a törvényeket és Magyarországon több csatornán lehetett korábban is bíróvá válni. Azt kérdezném, mielőtt a Kúria kapuján belépne, hogy nem feszélyezte-e az a tény a jelölés elfogadásakor, hogy az országgyűlés két alkalommal is törvényt módosított annak érdekében, hogy a Kúria elnöki pozíciójára jelölhetővé váljon?

Dr. Varga Zsolt András:

Bíró Asszony, azt tudom mondani, hogy azért nem, mert nem tudok róla, hogy az én érdekeimben módosítottak volna ezt. Amit én kiolvasok ez ugye alaptörvényi köteletségünk, hogy a törvények indokolásából induljunk el. Amit én kiolvasok az az, mivel kilenc éve az Alkotmánybíróság tevékenységének 80%-a ítélezés, bírósági ítéleteket bírál felül. Azóta arra is oda kell figyelni, hogy az a korábbi helyzet, miszerint határozott ideig alkotmánybíró valaki, utána majd tesz valamit, az nem tartható fenn.

Másik egy szociológiai helyzet, hogy előállt egy olyan körülmény, hogy a korábban megválasztott alkotmánybírók jellemzően nyugdíjkorhatárig voltak alkotmánybírók, most fiatalabbakat is választanak, ugye hárman is vagyunk olyanok, akiknek még, hogy a jó Isten éltesse, akkor elég sokáig léteznie kell. Na itt jött fel az a kérdés, hogy a 12 év ítélező tapasztalatát akkor kidobjuk-e az ablakon vagy felhasználjuk máshol. Tehát én ennyit látok

ebben a személyemre nézve. Hadd mondjam azt, ha szabad, hogy én ezt a törvényt mindig úgy olvastam, hogy majd egyszer hat év múlva, ha úgy adódik és úgy gondolom, hogy nem tölti ki az időmet az egyetem, akkor majd kérhetem a Kúria akkori elnökét, hogy akkor vegyen át a Kúriára.

Hát ehhez képest pedig kiderült, hogy megjött a jelölés, még a jelölés pillanatában is azt olvastam, hogy jó, hát hogyha az Országgyűlés úgy dönt, akkor lett két és fél hónapom, hogy majd akkor valahogy elfelejtsem az Alkotmánybíróságot. Ehhez képest eléggé meglepett az, amikor elkezdtem olvasni a részleteket, hogy na most akkor mi is történik, és kiderült, hogy ha jól számolom akkor egy héten belül le kell mondanom az alkotmánybírói megbízatásról. Az, hogy ez olyan nagyon rám lett volna szabva erre hadd mondjam azt Bíró Asszonynak, hogy nem bántam volna, hogyha rám szabják, de most nem így van a helyzet.

Dr. Csontos Tibor:

Említette az elsőfokú bíró úttörő szerepét és ezzel kapcsolatosan bár lehet, hogy kicsit konkrét a kérdés, de a devizahiteles ügyekben rengeteg, sokféle kérdés merül fel szerte az országban a bíróságokon. Fél szemmel ezek a tanácsok a Kúriára figyelnek, hogy mikor születik döntés hasonló jellegű ügyben. Azért, hogy ezeknek az ügyeknek az elhúzódását és a szétszórt gyakorlatot megelőzze, szükségét látja-e vagy időszerűnek látja-e az egységes kúriai állásfoglalást olyan kérdésekben, amelyek jelenleg legnagyobb, leglényegesebb kérdésekben foglalkoztatják az elsőfokú, sok esetben másodfokú tanácsokat is.

Szükségét látja-e a Kúria részéről ilyen jogegységesítő döntésnek, jogegységi határozatnak a meghozatalát?

Dr. Varga Zsolt András:

Ha erre a kérdésre tudnám a választ, akkor azt ma valószínűleg elmondtam volna, tudniillik itt két egymással nagyon szemben álló körülményt kell figyelembe venni.

Az egyik az az, amiről hosszan beszéltem ma én is már, hogy a Kúriának gondoskodnia kell a jogegységről. De ugye létezik egy európai szokás, elvárás. Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása óta fennálló kérdés, ha úgy tetszik kritika velünk szemben, aminek az a gyökere, hogy igen, de a Kúriának ezt a jogegységesítő eredményt a jogorvoslati eljárásai útján kell elérnie.

Ez egyébként ritkán fordul elő itthon, de számtalan példát tudok mondani, ezért nehéz ez a kérdés. Tudom én, hogy jó lenne hogyha a Kúria előre megmondaná, hogy mit gondol egy kérdéssel, de egészen szűk körben és különösen polgári ügyekben nem teheti meg. Egy picit más a büntetőeljárás szerepe, ott megteheti, de ott annak az a magyarázata, hogy ott ugye azért arról kell dönteni, hogy egy terheltet vádlottá teszünk és meghurcolunk, s utóbb kiderítjük, hogy mégse, vagy nem.

Én értem és érzem, hogy a devizahiteles ügyek problémája sok szempontból hasonló, még ha fordított is a helyzet és még, ha másik ügyszakra is tartozik, de sajnos pillanatnyilag azt nem tudom elképzelni, hogy jogorvoslati eljárásán kívül hogyan lehetne kötelező döntést hoznia a Kúriának. Nyilván a klasszikus jogegységi eljárás valamilyen lehetőséget ad, de azért ahhoz, hogy ezt a jogegységi eljárást le lehessen folytatni, ahhoz elvileg szükség van két eltérő döntésre.

Szóval én ebben az ügyben meg kell, hogy mondjam, hogy üdvözítő megoldást nem tudok most itt mondani. Ez egy olyan kérdés, amit viszont nem is a Kúria elnökének kell kitalálnia.

Gondolom, hogy Darák elnök úr ebben megerősít, hogy szerencsére ezt neki se kell kitalálnia. Ez egy olyan dolog, amiben egyrészt a Kúriának, másfelől a teljes bírósági szervezetnek

valahogy együtt kell dolgoznia úgy, ahogy mondtam: állandó, érdemi, valódi együttműködés formájában és talán kialakul ennek eredményeként egy megoldás.

Dr. Szabó Károly:

Az Alkotmánybíróság és a Kúria között mintha feszültség látszana az ítélkezési gyakorlatban, amit szerintem az 1/2020. (I.02.) AB határozat is jelez, amely a 2/2019-es büntető jogegységi határozat Alaptörvényellenességét állapítja meg.

Alkotmánybíró úr álláspontja szerint fennáll-e ilyen probléma, amennyiben igen, akkor szükséges-e ezt kezelni és miként kellene kezelni?

Dr. Varga Zsolt András:

Most egy picit rövidebb lesz a válaszom, mert az első felére, hogy erről az ügyről mi a véleményem, az nyilvánosan olvasható, különvéleményt írtam, nehéz különvéleményt, mert az Alkotmánybíróság döntése elvileg az Alkotmánybíróságra is kötelező. De volt az az ügy, amire azt mondtam, hogy a szakmai lelkiismeretemmel ellentétes. Tehát ez olyan mértékben ellentétes, hogy ezt nem tudom megszavazni, ezért élek azzal, hogy kivételesen különvéleményt írok.

A másik fele pedig, hogy van-e feszültség. Erről körülbelül 2007-ben olvastam, hogy ahol az Alkotmánybíróság ítélkezik, azaz alkotmányjogi panasz eljárásban felülbíráhatja más bíróságok döntését, ott ilyen feszültség van. Ezt kár lenne tagadni.

Hadd hivatkozzam vissza picit Hilbert bíró asszony kérdésére, ez egy jelentős szocializációs probléma. Az Alkotmánybíróságon is sokszor mondtam, hogy évszázadokon keresztül a Kúria szava volt az utolsó. Akkor bekövetkezik az a helyzet, hogy néhány évtized alatt, alig több mint negyed évszázad alatt egyszer csak megjelenik három másik bíróság. Strasbourg nem felülvizsgálati eljárásban teszi ezt, Luxemburg sem, de az alkotmányjogi panasz esetén igen. Hát ilyen helyzetben a feszültség elkerülhetetlen, de ez is egyfajta párbeszéd kérdése.

Ha majd lesz ezzel kapcsolatos kérdés, folytatom, de azt ígértem, hogy igyekszem rövid lenni. Meg kell próbálni a feszültséget tompítani.

Dr. Rochlitz Zoltán:

Alkotmánybíró úr, amikor elmondta röviden az elképzeléseit, akkor a négyes pontban éppen a Kúria ítélkező tevékenységének külső meghatározottságáról beszélt. Annak kapcsán, hogy ez az Alkotmánybírósággal való viszony és valóban érzékelhető az, hogy az utóbbi években voltak olyan jellegű szakmai kérdések - s mivel büntető ügyszakos vagyok, így erre utalnék -, ahol eltért az Alkotmánybíróságnak és a Kúriának az álláspontja is. Itt gondolhatunk a 2/2016-os büntető jogegységi határozatra, ami a nemi erkölcs elleni bűncselekményekkel kapcsolatos jogegységi határozat volt, annak a megsemmisítésére, illetve, amire Szabó Károly kollégám is utalt, ez a bizonyos 1/2020. (I.02.) AB határozat is, ami a 2/2019-es büntető jogegységi határozatra utalt. Elöttem van alkotmánybíró úr különvéleménye ezzel kapcsolatban, ahol ugye azt fogalmazta meg a (97) bekezdésben, hogy álláspontja szerint az lett volna a helyes megoldás, hogy ha az Alkotmánybíróság eltér a korábbi álláspontjától és a megsemmisítés iránti bírói kezdeményezést elutasítja, és ezt ezért nem támogatta.

Az lenne a kérdésem, hogy a mai ülésünk elején is ugye ezekkel a szervekkel egyfajta kiegyensúlyozott útkeresést, illetve most az előzőekben a párbeszéd lehetőségét említette, hogy ebben a furcsa helyzetben, amikor átkerül arról az Alkotmánybíróságról, amelynek a döntését ebben az ügyben nem tudta támogatni és átkerül arra a Kúriára, amelynek a döntése

megsemmisítésre került, akkor egyrészt a továbbiakban milyen magatartásra gondolt, tehát hogy a Kúria álláspontját támogatja továbbra is, a másik pedig, hogy esetleg valamilyen konkrét intézkedéseket el tud-e képzelni ezzel kapcsolatban, valamilyen rendszeresített egyeztető fórumot vagy egyebet?

Dr. Varga Zsolt András:

Egy komoly lelki dilemmával szembesített Bíró Úr, de hát tudom én, hogy ez probléma. Azt nem tudom elképzelni, hogy konkrét helyzetben hogy fogom ezt megoldani. Próbálok szokni, próbálok magammal megértetni azt, hogy ha eddig azt mondtam, hogy az Alkotmánybíróság döntése mindenkire kötelező, még a Kúriára is, mert ezt mondják a törvények, akkor ezt kell mondanom. Csak ugye a másik oldalon lenni, és adott esetben olyan alkotmánybírósági határozatokat olvasni, amivel nem fogok egyet érteni, az nehéz lesz. De olyan nagyon formális egyeztetést akkor sem tudok elképzelni, ugyanúgy ahogy persze az ítéletátlák és a Kúria között is van egyeztetés, na de attól konkrét jogorvoslatban a Kúria dönt az ítéletátlák határozatáról. Ezt a helyzetet nem lehet meghaladni.

Próbálkozott a Kúria is, az Alkotmánybíróság is az elmúlt években ilyen tanácskozásokkal. Én ezt hadd értékeljem úgy, hogy volt, amin részt vettem, volt, amin nem. Amit lehet mondani az a mértéktartás.

Megint, ha szabad egy picit kotyogni, mert ugye ez nem derül ki a határozatokból, az Alkotmánybíróságon én mindig azt mondtam, hogy ha muszáj, akkor meg lehet semmisíteni bármilyen döntést, mert végül is a bíró ezt megszokta az élete során, csak legyen igazunk. Talán ezt egy kicsit élesebben mondtam, de most a jegyzőkönyv miatt nem úgy fogalmazok, hogy mit ne írjunk le.

Az, amit mondtam az elsőfokú bíróról, hogy lesz tévedése, de egyikünket se védi semmilyen erőtér attól, hogy akár egyedül, akár háromtagú, öttagú, kilenctagú, netán egész kollégium által meghozott döntés ne legyen téves, tehát ez a feszültség lesz. Meg kell próbálni úriember módon kezelni mindkét oldalon, ezt tudom mondani.

Dr. Vasvári Csaba:

Magyarországon a bírák véleménynyilvánítási szabadsága biztosított, de természetéből adódóan némileg korlátozott is.

Ezeket a korlátokat egyrészt a Bjt. mint sarkalatos törvény szabja meg, másrészt az OBT által megalkotott Etikai Kódex, harmadrészt az OBH elnöke által megalkotott integritási szabályzat.

Ugyanakkor nemzetközi dokumentumok is hangsúlyozzák a bírák véleménynyilvánításának kiemelt fontosságát azokban az esetekben, amikor veszélybe kerül az integritásuk, az igazságszolgáltatás függetlensége vagy alapvető működése, illetve amikor védeni és támogatni kell az alapvető emberi jogokat.

A Jogászok Nemzetközi Bizottsága az ENSZ Emberi Jogi Biztosának készített egyik 2019-ben kelt jelentésében például úgy összegezte a bírák véleménynyilvánítására is kiterjedő megfigyeléseit, hogy a bírának is ugyanolyan joguk van a szabad véleménynyilvánításhoz, mint bárki másnak, ugyanakkor a szükségesség és arányosság mértékéig ez a jog korlátozható, a korlátokat pedig maguknak a bírának javasolt kialakítaniuk a testület szerint.

Magyarországon a közelmúltban is volt olyan, hogy egy bírót az igazságszolgáltatás szervezésével, az igazgatási modellel kapcsolatos véleménye miatt hátrányok értek. Ezt később az Emberi Jogok Európai Bírósága is megállapította. Szakmai körben vagyunk, nem titok: ez a

Baka kontra Magyarország ügy. Ennek az ügynek a végrehajtása tudomásom szerint még folyamatban van, tekintettel arra, hogy az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága szerint a magyar kormánynak további intézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy minden bíró korlátozás és dermesztő hatás nélkül tudjon megnyilatkozni olyan kérdésekben, amelyekben nem ütközik arányos törvényi korlátba.

Mindezeket követően azt kérdezem Tisztelt Alkotmánybíró Úrtól, hogy miként látja a hatályos magyar gyakorlatot, kíván-e e körben a későbbiekben a Kúria elnökeként aktívabb szerepet vállalni annak érdekében, hogy a bírót legális véleménynyilvánítása miatt ne érhesse hátrány?

Ez ugye a bírák véleménynyilvánítására vonatkozó oldala az éremnek. Van azonban ennek az éremnek egy másik oldala is, a vélemény elviselésének kötelezettsége, amelyről tudjuk, hogy a bíró esetében a tipikust meghaladó. Ma már az előttem szólók erről jó pár kérdést föltek, ezért én csak egy kis rész-szelvényvel egészíteném ki a korábbiakat és ez lenne a kérdésen második fele. Miként ítéli meg alkotmánybíró úr azt, hogy nemcsak a sajtó egyes munkatársaitól éri színvonalatlan és nemtelen támadás nagyon sokszor a bíróságokat, és sokszor konkrétan egyes bírákat, hanem sajnos előfordul, hogy közhatalmat gyakorló személyektől, sőt mi több, társhivatásrendeket képviselő személyektől is hasonló megnyilatkozásoknak vagyunk tanúi az elmúlt években?

Ez ügyben kíváncsi volnék alkotmánybíró úr megtisztelő véleményére.

Dr. Varga Zsolt András:

Egyetlen pontja van annak, amit felvetett, amire nem tudok válaszolni, és kérem, hogy ezt nézze el nekem, ez a „Baka” ügy és annak körülményei. Erről egy bíróság határozatot hozott. Az a határozat mindenkire kötelező és hogyha én elvárom, mi elvárjuk, hogy döntéseinket csak meghatározott formában kritizálják, akkor én ehhez most nem fogok tudni hozzászólni. A többire természetesen válaszolni fogok.

A bírák véleménynyilvánítási szabadságát nemzetközi jogszabályok biztosítják?

Én jogszabályt nem nagyon ismerek, jogszabályokon alapuló jogszabályokat értelmező informális álláspontokat annál inkább, és ezekkel egyetértek Bíró Úr. Tehát egyikünk se gondolhatja azt, hogy a függetlenség az azt követeli meg, hogy így magunk köré építsünk valamilyen hangszigetelő sátrat, és azzal mozogjunk a világban. Természetesen véleményt lehet nyilvánítani.

Itt nyilván a véleménynyilvánítás formája, tartalma, mélysége az, ami problémás. Hála Istennek ugye saját vonatkozásunkban nem kell azt mondanom, hogy a stílussal baj van. A tartalomnál azért érzek egy pici problémát és akkor hadd idézzem Bíró Urat: „Nem szabad elfelejteni, hogy mi bírák vagyunk, mi jogalkalmazók vagyunk. Az, hogy Magyarországon milyen modellben működik az igazságszolgáltatás nem a mi dolgunk, magánemberként lehet erről véleményünk, bíróként soha”. Én osztom Bíró Úr álláspontját ebben a kérdésben, de nem akartam elviccelődni az egészről, nyilván elkerülhetetlen, hogy ne legyen véleményük. Bizonyos értelemben, amikor értelmezünk egy jogszabályt, akkor is véleményt alkotunk róla. Nyilván arra is szükség van és ennek megvan a helye, például ahol én most vagyok, az Országos Bírói Tanácsnak nyilván ez az egyik lehetősége, hogy bizonyos kérdésekről vitatkozzon és kialakítsa véleményét.

Amitől én félek személyesen és olyankor is, amikor megközelíteném én magam ezt a vonalat mindig azt érzem, hogy a tűzzel játszom. Tudniillik, ha elkezdek olyan véleményeket megfogalmazni, ha a bíró vagy bíróság, vagy bírókból álló intézmény elkezd olyan véleményeket megfogalmazni, amivel átlépi a vonalat, és bekerül a tág értelemben vett

kormányzásba, tehát mintha meg akarná mondani, hogy milyen irányba menjen az ország, mik legyenek a törvényei, akkor kiteszi magát a reakciónak, ami ugyanez lesz, és ez a válaszm bíró úr utolsó kérdésére.

Ha bíróként, bíróságként, bírói szervezetként átlépjük ezt a határt és besétálunk a politika csataterére, vagy területére, hát akkor annak a szabályai szerint fogjuk a választ megkapni.

Ezt Hack Péter írta le ezelőtt vagy 20 éve, amire Bíró Úr kérdezett arra is válaszolt, hogy a bírókat nem azért kell tiszteletben tartani, mert ők a legjobb jogászok, ők a legokosabbak, ők a leghibátlanabbak. Nem. Azért, mert rájuk bízunk azt a feladatot, hogy független és pártatlan bíróként mások sorsáról döntsenek vagy vagyonáról.

Ez ugye egyik irányból korlát. Én úgy gondolom, hogy a másik irányból is célszerű ezt a korlátot tiszteletben tartani.

Ha elvárjuk, márpedig el kell várnunk, hogy politikusok tartózkodjanak bizonyos kritikától, én itt nem a függetlenséget érzem veszélyeztetve attól, hogy mondanak egy csúnyát rólunk, hanem a pártatlanságunkba vetett hitet. Ott ülnek a felek, felperes, alperes, vagy vádlott és ügyész, azok nem hisznek nekünk, mert azt olvassák az újságban, hogy a bíró ilyen meg olyan. Az nagy baj, de erre nekünk is vigyázni kell, tehát nem szabad hagyni, hogy kialakuljon az én bíróm, ő bírója helyzet, hogy ki, melyik oldalhoz tartozik.

Más országokban van ilyen, látjuk, de ők valahogy meg tudják azt oldani, hogy ettől az emberek bizalma ne omoljon össze.

De én attól tényleg nagyon tartok, hogyha egyszer tárgyalóteremben elkezd a fél, netán a vádlott azt kiabálni, hogy maga ilyen meg olyan bíró meg, hogy ezt meg azt írta és mondta és én ezt nem fogadom el, ha hagyjuk lerombolódni a bíróságba vetett bizalmat azt nagyon nehéz lesz visszaépíteni, mert ez évszázadok alatt alakult ki. Ezt nem intézményesen találta ki és építette fel valaki, ez lett, hogy elhitték az emberek hosszú távon. Ez az európai kultúra lényege, hogy vannak ezek a szereplők, akik kellőképpen bölcssek, rájuk bízunk, hogy döntsenek, mi tiszteletben tartjuk őket és elhiszük, hogy pártatlanok. Ha ez meginog, hogy ezt, hogy lehet visszaépíteni és ki tudja visszaépíteni és mikor, hát bíró úr kérem én nem fogom megélni attól tartok.

Dr. Léhmann Zoltán:

Én visszakanyarodnék Darák elnök úr kérdéséhez, illetőleg az Ön felszólalásának néhány pontjához, ha megengedi.

Ön az egyes pont alatt említette, a Kúria elsődleges feladata a jogegység biztosítása. Ehhez képest a hármas pontban azt mondta, hogy a szakmai és igazgatási feladatokat el kell különíteni egymástól.

Ehhez képest tenném fel a kérdést. Az Országos Bírósági Hivatal az OBH elnök által kinevezett vezetőkön, a szakmai hálózatokon, a képzésen és jogszabályvéleményezéseken keresztül jelenleg is ellát szakmai feladatokat. Közvetetten szakmai kérdésben is iránymutatásokat ad.

Ön lát-e kivétlenül ebben, hogyan látja a Kúria szerepét a szakmai irányításban és miként oldaná fel ezeket a párhuzamosságokat?

Dr. Varga Zsolt András:

Megpróbálom érteni a kérdést, de nem teljesen sikerült, de nem azért, mert Bíró Úr nem fogalmazott volna pontosan, hanem azért, mert van itt az elmúlt negyedszázad szóhasználatában egyfajta ilyen bizonytalanság. Ha megengedi nekem, akkor nagyon élesen

válaszok: nem tudom mi az a szakma és mi az a szakmai irányítás. Tudniillik mindeközéig én úgy olvastam a törvényeket, és így is fogalmaztam, akkor most leegyszerűsíttem: vagy talár van rajtunk vagy nincs rajtunk talár.

Ha talár van, akkor ott vannak a felek és a tárgyalóteremben vagyunk, az a szakma. Ami azon kívül van az igazgatás. Ezért van problémám, mert valóban itt a törvények is használják ezt a fogalmat, hogy ugye van az ítékezés, van az igazgatás és van a szakma. Ez a szakma ez vagy igazgatás, vagy ítékezés. Én azokat a helyzeteket, amikor megpróbálunk ítékezésnek álcázott igazgatási módszerekkel irányítani bárkit és bárhol, ezeket nem nagyon tartom szerencsésnek. Lehet, hogy - és elnézést kérek a Tisztelt Bírói Tanácstól, hogyha erre azt mondják, hogy nagyon-nagyon merev álláspont, de ezt tényleg úgy gondolom, hogy - az ilyen szürke zónák azok mindig arra valók, hogy azokban valaki elkezdjen matatni. Én nem szeretek szürke zónában matatni, csináljuk egyenesen.

Mondjuk azt ítéletben, hogy ez a jó, ez a rossz, vagy mondjuk azt, hogy én igazgatási vezetőként úgy gondolom, hogy mit tudom én hány ügyet kell befejezni egy hónapban, de az akkor is igazgatási döntés lesz. De azt mondani, hogy mi szakmailag tanácskozunk, nem tudom. Ez egyébként a képzésre is igaz. Én végig figyeltem kívülről azt, amikor ez a rengeteg új törvény jött, amit már említettem. Ott is ez merült fel, hogy ki képezzen, ki mondja meg, hogy az új törvényeket hogyan kell értelmezni. A képzés igazgatási feladat és Senyei elnök úr asztala. Azt, hogy jogegységet biztosítsunk ítélező feladat végső soron, a Kúria asztala. Ki tanítson? Ha a Kúria előre tanít, akkor előre megmondja, hogy hogy kell értelmezni a jogszabályt. Nem ítélezik, átsétált az igazgatás területére. Ha az igazgatás szervezi, tulajdonképpen a fiatal és érdeklődő bírónak elmondja, hogy hogy kell értelmezni a jogszabályt. Erre azt tudom mondani, hogy bíró úr kérem a jognak sajnos vannak olyan tulajdonságai, amelyek nagyon esendővé teszik azokat is, akik alkalmazzák. A jogot ember alkotja, azért, hogy más emberek magatartását szabályozza, és ráadásul emberek alkalmazzák. Ez olyan mennyiségű tévedésre ad lehetőséget, hogy hiába próbálunk egy bizonyos kérdésre tökéletes megoldást találni. Nekem a múltamban elég sok matematika van, mert a jogi képzést a műegyetemen kezdtem, tudom mi a különbség a matematikai igazság és a jogi igazság között. Nem tudom a választ, az egyetlen, amit tudok rá mondani, hogy minden ilyen kérdésben a tartózkodó magatartás biztosabb, mint hogy ha ész nélkül valaki rohan előre. Ez nagyon általános.

Dr. Barkóczy Balázs:

A Pp. 346. § (5) bekezdése 2020. április 1. napjától kezdődően kiegészült azzal a mondattal, mely szerint az ítélet jogi indokolása tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Az e jogszabályi rendelkezésnek való megfelelés igénye tudomásom szerint a bírákat komoly próbatétel elé állította, a norma gyakorlatban való alkalmazása bizonytalanságokat okozott.

Ezért kérem, hogy vázolja fel, hogy a Kúria elnökévé történő megválasztása esetén mit kíván tenni és hogyan kíván eljárni annak érdekében, hogy a Bírói Határozatok Gyűjteményében található, alkalmanként egymástól a jogkérdés megítélését tekintve kisebb vagy nagyobb részben eltérő tartalmú határozatok között fennálló eltéréseket feloldja, ezzel járulva hozzá ahhoz, hogy a bíróságok a fenti jogszabályból fakadó eljárásjogi kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tehesse.

A feltett kérdés természetesen nem foglal magában semmilyen, a megelőző időszakra vonatkozó értékelést vagy értékítéletet, hanem kizárólag az Ön jövőbeli terveinek, elképzelésének a feltárására irányul.

Dr. Varga Zsolt András:

A válaszom első eleme az, hogy nyilván hogyha odakerülök, akkor, amint ezt mondtam a Kúria egészével, illetőleg testületeivel konzultálni fogok, hogy ezt, hogy lehet megoldani. Tehát erre én most itt olyan választ adni, hogy én ezt így fogom csinálni, azt kell mondjam, hogyha ilyen választ adnék, akkor Elnök Úrnak meg kéne köszönnie a részvételemet és mondani, hogy akkor menjek, mert, itt valamit félreértettem arról, hogy mi a szerepem. Ezt nyilván egy ember nem tudja megválaszolni. Tartalmilag igen, persze. Két dolgot tartalmaz ez a jogszabály, ha jól értem és ennek egy részét leírtam, amikor kitört itt a jogegységi körüli sajtóvita még februárban, hogy a törvény biztosítja a bírónak azt a jogát, hogy eltérjen. Ezt muszáj volt beleírni valószínűleg a törvényhozónak. Mondjuk én tudom, hogy muszáj volt beleírni, de nem a törvényhozó oldaláról, hanem azért, mert ez a Velencei Bizottság álláspontja, hogy bírótól elvitatni azt, hogy eltérjen felsőbb bíróság döntésétől nem lehet.

Tehát ez a második fele, és igen, ezért van a jogegységi panasz. Ha szabad illet mondanom, és amit Bíró Úr kérdezett, azt én is megismétlem, hogy ezt nyilván nem kritikának szánom, de elmondtam az elején, hogy jogegység vagy van, vagy nincs. Pillanatnyilag úgy látszik kívülről, hogy nincs.

Én az Alkotmánybíróságon kaptam olyan ügyet, ahol ugyanaz a fél hozott két ellentétes határozatot, hogy tessék mondani mind a kettőt a Kúriától kapta, melyiket hajtsa végre? Komoly, ráadásul zöld ügyben az egyik úgy szólt, hogy legyen védőtávolság a gázvezetéke fölött, azaz ott vágják ki a fákat. A másik az volt, hogy a fákat ne vágja ki. Most ő mit csináljon? Ugyanannak a felperesnek az ügye volt. Tehát ezek problémák, erre vannak ezek az új jogi eszközök. Az új jogi eszközökkel megpróbálok megismerkedni hála a jó Istennek ez egy olyan kérdés, amiben nem vagyok nagyon lemaradva a Kúria többi bírójához képest.

Dr. Vadász Viktor:

Alkotmánybíró úr, az igazságszolgáltatás jelenlegi rendszerében a hatáskörök három főszereplője, a Kúria elnöke, az OBH elnöke, valamint a bírói öngazgatást képviselő Országos Bírói Tanács között oszlanak meg. Maga az OBT és számos nemzetközi szervezet fogalmazott meg tennivalót azzal összefüggésben, hogy a bírói öngazgatási testület felügyelő ellensúlyozó szerepe a jelenlegi jogszabályi környezetben esetleg nem elégséges mértékben érvényesül.

Amennyiben Önt az Országgyűlés a Kúria elnökének választja, egyúttal ennek az öngazgatási testületnek is a tagjává fog válni, és amennyiben így lesz, fontosnak tartom azt a kérdést - és erre kérem, hogy válaszoljon -, hogy Ön miként látja a bírói öngazgatásnak a szerepét, van-e olyan terület, ahol úgy látja, hasznos lenne, ha az Országos Bírói Tanács hatáskörei bővülnének?

Dr. Varga Zsolt András:

Egyfelől mindazt, amit a törvények megkövetelnek, ha ebbe a helyzetbe kerülök, be fogom tartani. Tehát már most meg tudom ígérni, hogy az Országos Bírói Tanács összes hatáskörét tiszteletben fogom tartani, és, ha ide kerülök, igyekszem tőlem telhetően ebben együttműködni. Egyébként pedig engedje meg nekem Bíró Úr, hogy most kitérjek a válasz elől és azt mondjam, hogy mást én ebben a kérdésben nem tudok ígérni, nem tudok mondani. Az ezzel kapcsolatos nemzetközi ajánlásokat ismerem, ezeknek az ajánlásoknak kötőereje formálisan nincs. Léteznek olyan ajánlások, amelyeknek közvetett kötőereje van, amiket különféle intézmények, pl. az Európai Unió Bizottsága az Európai Unió Bírósága előtt többé-kevésbé kikényszerít, ezekre oda kell figyelni, de azt, hogy melyik intézménynek kell csökkenteni, növelni vagy átalakítani a hatáskörét, ilyen kérdés már volt előbb, akkor is kitértem előle.

Én nem nagyon hiszem, hogy nekem az a feladatom, hogy jogalkotással kapcsolatos álmokat

szőjek, ahol valakinek van ilyen feladata és felmerült kérdés, nyilván meg kell fontolni. Ha nekem kell megfontolni, akkor nyilván én fogom megfontolni.

Dr. Gaider Bálint:

Örömmel hallottam alkotmánybíró úrnak az elsőfokú bírók munkájával kapcsolatos álláspontját lévén, hogy én magam is elsőfokú bíró vagyok.

A kérdésem első fele arra irányult volna, amit Vadász Viktor kollega úr már megkérdezett, hogy miként ítéli meg az Országos Bírói Tanácsnak a helyzetét, illetve szerepét a bíróságok központi igazgatásában lévén, hogy a Kúria elnökévé történő megválasztása esetén a hivatalánál fogva az Országos bírói Tanács tagjává is válik. Erre az első részre kaptunk már lényegében választ.

A kérdésem második fele arra irányulna, hogy - nem a hatáskörök esetleges bővítését érintően, hanem a meglévő jogszabályi környezetben - miként ítéli meg a Kúria elnökének, mint egyben az Országos Bírói Tanács tagjának a feladatát, a szerepét az Országos Bírói Tanács működésében vagy ha úgy tetszik akkor mondhatjuk azt is, hogy a bíróságok központi igazgatásának a felügyeletében?

Dr. Varga Zsolt András:

Bíró Úr kérem, az OBT nem egyszerűen létezik, hanem alkotmányos intézmény.

Ezt a közigazgatási jogban úgy tanítjuk, hogy szükségképpen intézmény, mert, ha egyszer az Alaptörvény valamiről azt mondja, hogy léteznie kell, akkor a nélkül nem lehet alkotmányosan működni. A Kúria elnökének az OBT-n belül az én ismereteim szerint kitüntetett szerepet nem biztosít jogszabály azon kívül, hogy hivatalból tagja. Tudja, éppen ez az, ami az új modellben eltér a korábbi Igazságszolgáltatási Tanácstól. Az Alaptörvény maga kitalálta az OBT-t, és az OBT működik, akkor mi mást tehetnék az Alkotmánybíróságról éppen kifelé jövet mint, hogy azt mondjam, hogy ezt tiszteletben fogom tartani.

Egy dolgot nyilván mondanom kell még akkor is, hogyha most a mérlegnek a negatív serpenyőjébe teszek bele egy súly, de ezt most már az elmúlt órában látták, hogy beszélni szeretek kicsit, vitatkozni fogok és igyekszem nem megsérteni senkit.

Hát azt tudom mondani, hogy ha úgy alakul, hogy a Kúria elnökeként kell ide jönnöm, akkor is igyekezni fogok nem megsérteni senkit.

Dr. Matusik Tamás:

Igyekeztem az itt jelenlévő bírótársaimhoz hasonlóan elolvasni alkotmánybíró úr gondolatait tartalmazó több cikket és interjút, persze nem mindet, hiszen ez lehetetlen lett volna ennyi idő alatt. Ezekben több esetben is érintett közjogi elméleti kérdéseket is, és az én kérdésem is kicsit elméleti lesz, de talán mégsem annyira.

Azon túl, ami már ma is itt elhangzott, hogy az ítéleteknek meg kell felelniük az Alaptörvénynek, az Alaptörvény szellemének, jogszabályoknak, valamint a nemzetközi erőterre is figyelemmel kell lenni, az én kérdésem arra irányul, hogy ezen kívül másnak is meg kell-e felelnünk? Ugyanis a szakmai berkekben is már felütötte a fejét az a vélemény, hogy a bírósági döntések meghozatala során valamelyest figyelemmel kell lenni a társadalmi elvárásokra is.

Kérdésem, hogy alkotmánybíró úr szerint figyelemmel kell-e lenni az ítélezésben, elsőfokú bíróként, fellebbviteli bíróként az úgynevezett metajurisztikus szempontokra, mint ami a

társadalom elvárása. Konkrétabban pedig azt kérdezném, hogy a közvélemény nyomása, különösen annak erősen artikulált formája egyes ügyekben, vagy egyes ügytípusokban az Ön véleménye szerint veszélyeztetheti-e a bírói függetlenséget? Olvastam a sajtóban, hogy a tegnapi bizottsági meghallgatáson is érintették ezeket a témákat, de ugye én nem tudtam pontosan megismerni a választát, ezért kérdeztem most meg.

Dr. Varga Zsolt András:

Valamilyen szinten igen, ismerünk olyan helyzeteket, nekem még a régi múltamban benne van, amikor kvázi bírói szerepet láttam el fogalmazóként, a nevét elfelejtettem olyan régi Btk. volt, a devizagazdálkodási szabályok megsértése vagy valami ilyesmi volt a neve. Ami arról szólt nagyjából, hogy mindenki hozta haza a pénzt a zsebében a repülőtéren, elkapták, meggyanúsították, az ügyészség megkapta a vádemelési javaslatot, majd a fogalmazók hétfőként szakmányban rótták meg őket.

Akkor, amikor már a társadalom azt mutatta, hogy nem törődik egy bizonyos jogszabállyal, kvázi desuetudo helyzet áll elő. Ez a „bizonyos” szint ez azt jelenti, hogy a Földön élünk, nem elefántcsont burookban, de én sokkal inkább az ellenkezőjét hangsúlyoznám, hogy ez a „valamely” szint azt jelenti, hogy kinézünk a fejünkből. Benne élünk a világban látjuk, hogy mi a probléma, de ugyanakkor lehetőség szerint a világnak is tiszteletben kellene tartania. Mert ezt mondtam tegnap is, ezt mondom ma is, hogy ha túl erős a nyomás, az elsősorban nem a függetlenséget, hanem a pártatlanságot és annak látszatát sérti.

Végsősoron a függetlenségét is nyilván, ha megijed a bíró attól, hogy mi történik, hogyha megy hazafelé és elkezdnek sörösüvegeket dobálni hozzá, az már a függetlenségét is sérti.

Tehát én ezt a stílust, ami a bíróságok környékén uralkodik, nem szeretem, és nem csak azért merthogy erőnek erejével nem olvasok mostanában kommenteket. Ez veszélyes, ez a véleményem nem tudok mást mondani.

Dr. Csontos Katalin:

Az én kérdésem egy picit gyakorlatiasabb lesz, az ügyelosztási renddel kapcsolatban lennék kíváncsi a jövőbeli terveire. Fontosságát mi sem mutatja jobban, minthogy az Alkotmánybíróság egyes döntéseiben is szerepet kap az ügyelosztási rend vizsgálata.

Ezért azt kérdezném alkotmánybíró úrtól, hogy szükségesnek tartja-e a Kúria ügyelosztási rendjének módosítását, ha igen, ez a változás mennyiben és mit érintene?

A másik kérdésem pedig, hogy tervezi-e, hogy a Kúrián a jövőben, az ügyek mostani elosztásának vegyes rendszere helyett egy teljesen automatikus ügykiosztás történjen és a kézi szignálást felváltsa a gépi ügykiosztás?

Dr. Varga Zsolt András:

Három kérdést intézett hozzám. Az első, hogy szükségesnek tartom-e a változtatást. Igen valószínű, hogy október folyamán változtatni kell pl., ha megjelenek ott. Ha megnézzük akkor látszik, hogy havonta, kéthavonta módosulhat az ügyelosztási rend. De ez a vicc volt. Remélem nem bántottam meg vele.

A második fele a kérdésének, hogy félek egy kicsit mert kiszivárgott, hogy tegnap mit mondtam az igazságügyi bizottságban és úgy hallottam, hogy a Kúrián néhányan a szívükhöz kaptak, hogy azt mondtam, hogy alapvetően a Kúria ügyelosztási rendjét, a jelenlegit én jónak tartom, de elvileg nem áll tőlem távol az automatikus ügyelosztás sem. Csak itt tettem hozzá azt, hogy

akkor nincs kötött referáda, sőt, ha őszinték vagyunk, különösen a Kúrián, akkor nincs ügyszak sem. Mindenki tárgyal mindent, amit dob a gép. Ha nem ez van, akkor mindenképpen vegyes rendszer van. Tudom azt, hogy itt nagy nemzetközi viták folynak e körül, de azért mindnyájan, akik már láttunk ügyet, láttunk bíróságot, de hadd mondjam, hogy igazságszolgáltatási szervet, azt azért tudjuk, hogy rettenetes a specializáció igénye mostanában. Megint ott tartunk - itt már korábban volt egy ilyen válasz -, hogy két egymással ellentétes elvárás van. Legyen automatikus az ügyelosztási rend, ugyanakkor specializáljunk. Ha specializálunk akkor megoldottuk a problémát: azt mondjuk, hogy minden bíró egy referáda, ettől kezdve lehet automatikus az ügyelosztás, úgysis ő kap mindent. Nyilván egy nagyobb bíróságon picit másképp működik.

Hadd fejezem be azzal, hogy engedje meg nekem, hogy a legfőbb bírói öngazgatói testülettel, a Kúria teljes ülésével vitassam ezt meg, hogy milyen elképzeléseim lesznek.

11 óra 35 perckor a Magyar Közjegyzői Kamara elnöke, dr. Tóth Ádám megérkezett.

Dr. Fázsi László:

Még egy körben kérdést kíván-e valaki feltenni alkotmánybíró úrnak?

Mivel a tagok nem kívánnak több kérdést feltenni, a tanácskozási joggal meghívottakat illeti a kérdés lehetőség. Először is dr. Polt Péter legfőbb ügyész úrnak adom át a szót.

Tanácskozási joggal rendelkezők kérdései

Dr. Polt Péter Ákos:

Tisztelt Bírói Tanács, Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

Nekem egy olyan kérdésem lenne, ami érintőlegesen már többször szóba került, nyilván nem elvonatkoztatva saját pozíciómtól, az Alaptörvény az ügyészséget, mint az igazságszolgáltatás közreműködőjét határozza meg, de ettől függetlenül nagyon jól tudjuk, hogy Magyarországon nem érvényesül a magisztrátusi rendszer, noha annak számos előnye van, nyilvánvalóan vannak hátrányai is.

Ugyanez volt a helyzet a két világháború között, illetve az első világháború előtt is, viszont mégis azt láttuk, hogy olyan nagy géniuszai a magyar jogéletnek, mint Finkei Ferenc vagy Varga Ferenc, mint egyfajta lépcsőn mentek előre szakmai pályafutásuk során, bíróság, ügyészség, bíróság, ügyészség. Mind a ketten eljutottak egyébként a kúriai tanácselnöki posztig és Finkel Ferenc a büntetőtanács elnöke is volt. Én azt gondolom, hogy ez a fajta együttműködés vagy ez a fajta átjárhatóság a két hivatásrend között az hasznára vált Magyarországnak, a magyar igazságszolgáltatásnak.

Az a kérdésem alkotmánybíró úrnak, hogy mint kúriai elnök tud-e támogatni a jelenlegi kereteken belül is akár olyan intézkedéseket, amelyek az átjárhatóságot, a közös képzést, a közös gondolkodást- nyilván a saját feladatok elválasztása mellett - elősegíthetik?

Dr. Varga Zsolt András:

Legfőbb Ügyész Úr az elvi alap, amiből én ilyenkor ki szoktam indulni az az, hogy nem nagyon szerencsés, hogyha az öndefiníciónk az tagadásra épül. Tehát, hogyha úgy definiáljuk magunkat, hogy mi az vagyunk, aki a másik nem. Ennek egy részét korábbi életpályámon is

megértem, amikor a bíróság úgy definiálta magát, hogy én az vagyok, aki az ügyész nem. Most éppen megint ebben a helyzetben vagyok, hogy arról vitatkozunk, vitatkoznak zömmel rólam, hogy fogalmam nincs az ítélezésről. Kétségtelen, ebben a teremben kúriai ítéletet egyedül én bíráltam felül, elég sokat, néhány 100-at. De hát az valószínű, nem ítélezés.

Mindez azt mutatja, hogy hova vezet az, hogyha negatív definícióval élünk, úgyhogy én inkább a pozitív definíciót javasolnám. Az Alaptörvény is erre utal az Alkotmánybíróság tekintetében, hát valószínű, hogy nem véletlenül szerepel a nevében, hogy bíróság, az ügyészség esetében valószínűleg nem véletlenül szerepel a nevében, hogy az igazságszolgáltatás közreműködője. Hadd tegyem hozzá, bár lehet, hogy meg kellene várnom inkább míg Bánáti elnök úr megkérdezi, de megnézik a különféle műveimet, akkor látják az új Alaptörvény előkészítésével kapcsolatos szakértői anyagot, amibe beleírtam azt, hogy közjegyzőket, illetve ügyvédek is célszerű lenne megemlíteni az igazságszolgáltatással összefüggésében.

Szóval az igazságszolgáltatás rendszere Magyarországon az európai hagyományoknak megfelelően heterogén. Másik oldal, hogy az együttműködést viszont nyilván a törvényi keretek között lehet elképzelni. Nyilván két, illetve három önálló alkotmányos intézmény teljesen nem keveredhet, de az átjárhatóság most is megvan. Az idei Bíróságok Napján ott voltam az Alkotmánybíróság elnökének képviselőjében kapott ugye kitüntetést Molnár Gábor tanácselnök úr, aki korábban ügyész volt, de hadd mondjam, hogy van olyan ügyész, aki a Kúrián kezdte a bírói életpályáját, így a nagy tekintélyű Wellmann György is. Ilyen nemcsak a két világháború között volt, most is van és a fordított is van. Ismerek olyan ügyészeket, akik korábban bírók voltak és utána ügyészek lettek. Tehát én érzelmileg - nyilván ha most mást mondanék akkor valószínűleg azt gondolná mindenki rólam, hogy hazudozok, amit nem szeretnék -, tehát érzelmileg nyilván azt mondom, hogy amit lehet, azt azért érdemes együtt csinálni. Mert nyilván úgy, ahogy nincs ügyvédi Btk., ügyési Btk., meg bírói Btk., hanem egy Btk. van, nyilván a képzést érdemes lenne összehangolni.

Hasznos lenne, ezt mind a két szervezet vonatkozásában tudom mondani, hogy ha lehetőleg jobban megismernék azok, akik a szocializációt fogalmazóként kezdik a többi intézményt. Megismernék azt, hogy mivel küzd egy ügyvéd akkor, amikor bejön az ügyfele, aki azt várja el, hogy mindenképpen nyerje meg az ügyét. Én ezeket mind egy szálíg fokozhatónak tartom és fordítva is, tehát az sem baj, hogyha azok, akik perképviselőt látnak el azok azért megismerkednek azzal, hogy a bírónak mit jelent a bírói magány, hogy ott vagyok és a végén nekem kell eldönteni az ügyet. Egyik ezt mondja, másik azt mondja, mind a kettőnek igaza van. Ezért nem baj, hogyha a szocializációs pályákat egy kicsit közelítjük. Nyilván hogyha ez rajtam múlik akkor ezt támogatni fogom, de azért ez sem egy személyben múlik rajtam.

Dr. Varga Judit:

Tisztelt Országos Bírói Tanács, Tisztelt Elnök Urak, Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

Én úgy gondolom, hogy a mai napon az Országos Bírói Tanácsé a főszerep és én kinevezésem óta Horváth Boldizsár álláspontját osztom az igazságügyi miniszter szerepéről, hogy nincs más dolgom mint, hogy az igazságszolgáltatásnak a tanúja legyek. Mivel már nagyon sok minden elhangzott, az igazságszolgáltatás, a kúriai elnöki funkciók, illetve bírói igazgatás széles spektrumát érintették a kérdések én nem szeretném ezt a területet érinteni és kihasználni azt, hogy igazságügyi miniszterként én jelenleg az európai uniós ügyekért is felelek. Tudjuk, hogy egy nagyon összekapcsolt világban élünk, elengedhetetlenek az európai, illetve a nemzeti kapcsolatok. Az Európai Unió tagállamaként nem csak a kormányok, hanem gyakorlatilag az állami működés, a társadalom szinte minden szervezete, szerve valamilyen szintű együttműködésben, összeműködésben van az uniós partnereivel.

Az a kérdésem, hogy hogyan látja, milyen programmal készülne kúriai elnökként, hogy esetleg a jövőben a Kúria nemzetközi szerepvállalását, aktivitását még esetleg fokozza, hogy az elődei gyakorlatát átvéve aktívan részt vegyen nemzetközi szervezetek tevékenységében, ahol a bírói szervezetek együttműködéséről van szó, mert én úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy minden csatornán tudjuk hírét vinni a magyar igazságszolgáltatás mindennapjainak, vívmányainak, eredményeinek és ez egy elengedhetetlen eszköze annak, hogy a Magyarország képét az Európai Unióban és nemzetközi fórumokon is erősítsük.

Dr. Varga Zsolt András:

Köszönöm szépen Miniszter Asszony.

Magyarország az Európai Unió tagja, ez nyilván azt jelenti, hogy mind a két identitást alkalmazni kell. Egyébként mikor itt volt tavaly nyáron Koen Lenaerts úr egy konferencián, akkor pontosan erről beszélgettünk ott eléggé sokan és ott mondtuk neki - félreértette de mindegy -, hogy ehhez mi magyarok hozzá vagyunk szokva.

Tehát azért az elmúlt évszázadokban ez megvolt és ezt olvassuk ma is és ezek a dolgok nyomtalanul nem tűnnek el, hogy mi tudjuk, hogy milyen volt az, hogy egyszerre vagyunk magyarok és egyszerre vagyunk egy soknemzetiségű ország, birodalom, császárság - most mindegy nevezzük, aminek akarjuk - tagjai. Ez a tapasztalat azért van meg, mert ezt olvassuk, ezt tanuljuk. Ezzel véletlenül sem azt akartam mondani, hogy az Európai Unió és az osztrák császárság az feltétlenül azonos lenne, a mintázatot mondom. Tehát tudnunk kell azt, hogy mik a saját érdekeink, és tudunk kell, hogy mik a közös érdekek. Mind a kettőt teljesíteni kell. Ezt az Európai Unió szabályai lehetővé teszik. Ettől mindenkinek az a dolga, hogy megpróbálja ezt a kettős feladatot elérni. Ugye Darák elnök úrral volt szerencsém együttműködni az elmúlt időszakban, az Európai Jogi Szövetségnek elnök úr volt az elnöke, egy ideig én meg az alelnöke, amikor Magyarországra hoztuk ennek a két évente megrendezendő kongresszusát.

Azt tudom mondani, hogy azt az utat, amit Elnök Úr járt én azt járhatónak tartom a magam részéről. Léteznek ezek a hálózatok az európai bíróság körül, ahol a tagállami legfelsőbb bírósági elnökök megpróbálják összehangolni ezt a működést.

Nyilván egy percre nem fogom elfelejteni mindazt, amit az Alkotmánybíróságon gondoltam, tanultam és mondtam, de nyilván azt is tudom, hogy ez a szerep megváltozik. Ami az Alkotmánybíróság számára választható lehetőség, hogy például fordul-e az Európai Unió Bíróságához jogértelmezést kérni, hát az a Kúria számára kötelezettség akkor, ha a feltételei fennállnak. Ezen az úton próbálok járni, nem elfelejtve, hogy ez a kettős identitás, kettős érdek egyidejű képviselését, lehetőség szerint kiegyenlítését jelenti. A feladat elsősorban értelemszerűen a kormányé, de minden olyan intézménynek, ami a nagy hálózatban megjelenik, annak megvan a ráruházott szelete, azt a szeletet el kell látni.

Dr. Senyei György:

Köszönöm a szót elnök úr. Tisztelt Alkotmánybíró Úr! Az életrajzából láttuk, munkásságából ismerjük, hogy több éve a Velencei Bizottság tagja, számos ügy raportőre volt. Megtenné, hogy a Velencei Bizottság tagjaként szerzett ismeretei, tapasztalatai alapján röviden ismerteti a magyar igazságszolgáltatási rendszerrel összefüggésben szerzett tapasztalatát, annak a működését, minőségét, különös tekintettel a Kúriára?

Dr. Varga Zsolt András:

Nem mondhatnám, hogy Elnök Úr könnyű kérdést tesz fel nekem, mert egyrészt azt várja, hogy röviden válaszoljak, ezt megkísérlem, de nehéz lesz, a másik pedig, hogy a Velencei Bizottság működésében van egy sajátosság. Eredetileg nem volt ott, valamikor 2000 körül került be, hogy a tag a saját országai ügyeinek vitelében nem vehet részt, maximum adatközlőként, pl. azért lehet szólni, ha elírják az ügyszámot. Ezért én azokban a vitákban, amelyek Magyarországot érintették, azokban nem nagyon tudtam részt venni, más országokban igen. Én azt láttam itt, és ha nagyon rövidnek kell lennie, hadd mondjak két dolgot ez talán szemlélteti azt, hogy mit gondolok. Az egyik: már itt hivatkoztam arra, hogy Lenaerts luxemburgi bírósági elnök úr milyen cikket tett közzé, amire Vadász bíró úr felhívta a figyelmet. Azt mondja Lenaerts elnök úr, a következtetés az, hogy akinek az nem tetszik az menjen a csudába. De nem erre akartam hivatkozni. Az Európai Unió működésének lényege, hogy a tagállamok egyenlők a szerződések előtt. A Velencei Bizottság ezt tagadja, a Velencei Bizottság működésének alapja, hogy vannak régi és vannak új tagállamok, és amit a régi tagállamoknak szabad, azt az újaknak nem szabad. Nem lenne ez baj, mert az egyik egy informális tanácsadó testület, mond amit akar, a másik pedig egy bíróság.

Csak hogy 2014-ben az úgynevezett jogállamiság jobb védelmét szolgáló keret-mechanizmusban az Európai Unió Bizottsága az mondta, hogy együtt fog működni a Velencei Bizottsággal és ez azt jelenti, hogy a Velencei Bizottság elvileg informális álláspontját, tanácsát az Európai Unió Bizottsága megkísérli kikényszeríteni. Ha úgy tetszik, jogi kötőerőt biztosít neki. Hogyan? Úgy, hogy a bíróság elé viszi. Na most, kérdezem én, hogy hogy fér össze ez a két dolog. Az Európai Unióról szóló szerződésben írt tagállamok egyenlősége azzal, hogy a tagállamok nem egyenlők. Amit egyiknek szabad, a másoknak nem szabad, körülbelül ezt tudom mondani. Nyilván a Velencei Bizottság könnyű helyzetben van a csatlakozásra váró tagállamok esetén, mert azokra rá tudja kényszeríteni. Mert ugye ott akkor jön a Velencei Bizottság, Európa Tanács, Európai Bizottság, s akkor ez működik. Az Európai Unió tagállamai esetében ez egy picit nehezebb, de itt is tudnám azt mondani, hogy a Velencei Bizottság pl. Lengyelország ügyében minden gond nélkül leírta azt, hogy az Európai Unió joga a tagállammal szemben nemzetközi jognak minősül, ezért nemzetközi jogként kötelező azt teljesíteni. Lenaerts úr álláspontja szerint az Európai Unió joga nem nemzetközi jog, hanem belső jog és én most itt, ha nem haragszik Elnök Úr abbahagynám, mert röviden kellett válaszolni. Ezért mondtam, hogy ez az elkövetkező évtized nagy problémája, hogy most akkor nemzetközi vagy belső, egyenlők vagy nem egyenlők, aki ebbe rendet rak, vagy megéri a rendrakást, az boldog lehet.

Dr. Tóth Ádám:

Nagyon hasznos volt az elmúlt években, hogy a Kúrián joggyakorlat-elemző csoport működött, aminek segítségével egyes jogkérdések, gyakorlati kérdések hatását jobban lehetett vizsgálni anélkül, hogy tétje lenne, tehát nem egy konkrét ügyben ütköznének a felek, illetve a bíróság.

Az a kérdésem, hogy ezt a gyakorlatot kívánja-e alkotmánybíró úr megválasztása esetén folytatni?

Dr. Varga Zsolt András:

A Bszi. szerint működik joggyakorlat-elemző csoport, törvényben intézményesített működési forma, működtetni kell. A tapasztalataim azok, hogy nagyon sok esetben ezek a joggyakorlat-elemzések hasznosak, nyilván van olyasmi is, ami nem nagyon vált ki túl nagy hullámokat. Tehát ezek jók, például a bíróságok közötti intézményes állandó és érdemi kommunikáció egy formális terepe. Én ezt hasznosnak tartom. Az egy picit veszélyes, hogy időnként már

jogforrásként hivatkoznak ezekre az összefoglalókra. Megjegyzem, alkotmánybírósági határozatban is fordult elő. Ilyenkor nekem egy picit felcsúszik a szemöldököm, hogy jó, de azért jogforrásnak éppen nem jogforrás, viszont az egységes joggyakorlathoz vezető úton egy megkerülhetetlen eszköz, ezért nyilván szeretni fogom a joggyakorlat-elemzést.

Dr. Bánáti János:

A jog hatalmas gépezetéből értelemszerűen szóba kerültek bizonyos tudományos cikkek, illetve azokból való elemzések, tehát a tudomány, szóba került a nemzetközi kapcsolatrendszer, a nemzetközi jog, az Alkotmánybíróság, a Kúria, az egész bírósági rendszer és az ügyészség és igen ebben a hatalmas gépezetben fogaskerékként, csavarként, néha elismerem a kerekek közé tett küllőként ott van 15 000 ügyvéd, az ügyvédi hivatásrend tagjai és ahogy alkotmánybíró úr lényegében megelőlegezte, hogy feltehetően ebből a szempontból, szemszögből fogok kérdezni valamit, hát igen, ebből a szemszögből kérdezem, hogy az a párbeszéd, amelyre egyébként alkotmánybíró úr többször utalt, akár amikor a Kúria és az Alkotmánybíróság kapcsolata, akár, amikor a különböző bírósági szintek kapcsolata, akár az „átjárhatóság” az ügyészség vonatkozásában, ami szintén bizonyos értelemben párbeszéd, azt kérdezem, hogy ez a párbeszéd a jövőben fennmaradóan ugyanúgy jellemző lesz-e a Kúria és az ügyvédség tekintetében? Áttételesen kérdezem, mert a Kúria elnökeként nyilván az OBH elnökével közösen tud legfeljebb ebben állást foglalni, vagy segíteni, hogy a párbeszéd az egész bírósági szervezetre kiterjedjen, amelynek aktualitását különösen az adja, hogy a vulgáris kifejezéssel precedens rendszer, amelyiknek bevezetése előtt állunk az ügyvédi hivatásra olyan új feladatokat, új felelősséget ró, amelynek a teljesítéséhez, az ügyfelek érdekében való teljesítéséhez én személy szerint, megmondom őszintén ennek a párbeszédnek a fenntartását, sőt erősítését látnám szükségesnek. Ennek jó példája a joggyakorlat-elemző csoport amelyre Tóth Ádám elnök úr utalt, vagy az ugyanebben a teremben tartott kollégiumvezetői értekezletek, ahol például személyesen is részt veszek a büntető kollégiumvezetői értekezleteken. Tehát ezek a fórumok, amelyek értelemszerűen a párbeszédnek a legjobb helyei fennmaradnak-e elképzelése szerint, ha és amennyiben az országgyűlési választás eredményeképpen a Kúria elnöke lesz és ilyen értelemben szerepe és meghatározó szerepe lehet ebben a kérdésben, hogy a párbeszéd lesz-e a jellemző a bírói hivatásrendre és az ügyvédi hivatásrendre?

Dr. Varga Zsolt András:

Erre röviden azt tudom mondani, hogy ha a törvény meg nem tiltja, akkor biztosan, amennyiben rajtam múlik. Én azt hiszem, hogy itt az elmúlt két órában elmondottak mind azt mutatják, hogy ha valamiben hiszek az az, hogy beszélgetni kell egymással. Azokat, akik azonos területen dolgoznak, azokat nem lehet elzárni egymástól. Egyébként picit Senyei elnök úr kérdésére is visszaülve a velencei bizottsági eljárások során mindenhol azt javasoltam, hogy az országos bírói, igazságszolgáltatási, ügyészi vagy közös magisztrátusi tanácsokból ne felejtsek ki az ügyvédeket és közjegyzőket. Azért, mert a bírói döntés terhét ők viszik. Tehát ugye van egyéb hasonlóság és itt bíró úr is kérdezte az elsőfokú bíró szerepét. A jogi képviselő és az elsőfokú bíró bizonyos szempontból azért - na jó nem testvérek -, de rokonok. Mindegyik várja, hogy mi lesz a felsőbb bíróság döntése. Tehát ezt nem lehet úgy megoldani, hogy felveszünk valamiféle olyan ábrázatot, hogy azt mondjuk, hogy ez most itt a mi asztalunk, aki idejön annak lepöckölöm a kezét róla. Nem lehet az igazságszolgáltatás kockázatát viselőik nélkül működni.

Ezért léteznek ezek az együttműködési fórumok. Egyébként ezt is leírtam valamikor, nemcsak különféle jogi, közjogi helyzetekre adott, időnként félremagyarázott válaszokat írtam le. Hogy például ezeknek a legfelsőbb igazgatást végző tanácsoknak az egyik szerepe az, hogy formális együttműködési terepet biztosítanak. Hogy ne azon múljék az együttműködés, hogy ki kinek

veszi fel a telefonját. Akkor hogyha az ügyvéd megpróbálja elérni a Kúria elnökét, a Kúria elnöke azt mondja, hogy jaj, nem befolyásolhat engem, én nem beszélek. Telefonon kockázatos is, de hogyha ennek intézményesített kerete van, transzparens kerete van, ellenőrizhető kerete van, akkor mi más lehetne mondani, mint hogy hála Istennek.

A magam részéről nem tartom elképzelhetőnek a rendszer működését enélkül. Ha törvény megtiltja akkor nyilván nem lehet. Ez vonatkozik mindazokra, akikkel intézményes együttműködést lehet folytatni.

Dr. Fázsi László:

Amennyiben hall bennünket dr. Oltai Judit elnök asszony, megadnám a lehetőséget számára, hogy skype-on tegye fel az általa legfontosabbnak tartott kérdést.

Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter 12 óra 5 perckor elhagyja az üléstermet.

Dr. Oltai Judit Zsófia:

Szeretettel köszöntöm a tanácskozás résztvevőit és köszönöm, hogy ilyen rendhagyó bejelentkezhetek a Magyar Bírói Egyesület elnökeként. A Bszi. 117. § (1) bekezdés m) pontja értelmében a Kúria elnöke biztosítja az érdekképviseltek jogainak gyakorlását.

Azt kérdezném alkotmánybíró úrtól, hogy megválasztása esetén milyen tartalommal kívánja e rendelkezést megtölteni, és milyen elképzelések mentén kíván az érdekképviselési szervekkel, köztük a Magyar Bírói Egyesülettel együttműködni.

Dr. Varga Zsolt András:

Tisztelt Elnök Asszony!

A kiindulási alap az az együttműködés, ami ma van. Nincs olyan jelenlegi ismeretem, ami szerint nekem változtatni kellene abban az esetben, ha odakerülök, ezen az együttműködésen. Nyilván két fél van, amennyiben a MABIE úgy gondolja, hogy ezen változtatni kell, akkor le kell ülni és meg kell beszélni. H az elmúlt percekben itt mindenkivel kapcsolatban együttműködésről beszéltem, akkor hogy beszélhetnék másról pont a bírák vonatkozásában? Nyilván együtt kell működni és nem csak azért, mert ezt mondja a törvény, hanem azért, mert ez a normális, az együttműködés kereteit a két fél közösen alakítja ki. Ha odakerülök majd egyszer, akkor állok elébe annak, hogy elnök asszonnyal ezt megvitassuk.

Dr. Fázsi László:

Mivel senki nem kíván élni a második kérdésfeltevés lehetőségével köszönöm alkotmánybíró úrnak, hogy megtisztelt bennünket azzal, hogy megjelent a meghallgatáson és most javasolom, tartsunk egy rövid szünetet, ami maximum 10 perc lehet. A hallgatóság nyilván már ne jöjjön vissza a szünetet követő részére az ülésnek, mert azt már zártan folytatjuk, de a tanácskozási joggal rendelkezők részvételével.

Dr. Vasvári Csaba:

Egy ügyrendi javaslatom lenne, hogy annak idején, amikor az OBH elnökének jelölt személyt hallgattuk meg, akkor ott kitűztünk egy konkrét időpontot, amikorra megkértük Senyei elnök urat, hogy ha gondolja akkora fáradjon vissza, ha kíváncsi a döntésre. Úgy gondolom, hogy ez alkotmánybíró úr esetében sincs másként. Ne raboljuk az idejét és ne várjuk el tőle, hogy itt az épületben töltsen a napját, ezért javasolom, hogy állapotjunk meg nagyjából egy időpontban, amikor a döntésünket nyilvánosan is közölni tudjuk.

Dr. Fázsi László:

14:00 órára várjuk vissza alkotmánybíró urat.

12 óra 10 perckor szünetet rendelek el.

A zárt tanácskozásra a tanácskozási joggal résztvevő személyekkel 12.20 – 12.30 óráig kerül sor.

12.30 órától csak az OBT tagok jelenlétében folytatódik a zárt-zárt tanácskozás.

A zárt-zárt tanácskozást követően 14 óra 15 perckor az ülés nyilvánosan folytatódik.

Dr. Fázsi László:

Megállapítom, hogy 14 óra 15 perckor folytatódó nyilvános ülésen dr. Darák Péter OBT tag már nem vesz részt, így a Tanács létszáma 13 fő. A tanácskozási joggal rendelkezők közül dr. Senyei György, dr. Hajas Barnabás, dr. Tóth Ádám vesz részt, valamint dr. Varga Zsolt András alkotmánybíró.

Ismertetem a Tanács

120/2020. (X.9.) OBT határozatát

a Kúria elnökének tisztségére jelölt személy előzetes véleményezéséről

Az Országos Bírói Tanács dr. Varga Zsolt András jelöltnek a Kúria elnökévé történő megválasztását nem támogatja.

I N D O K O L Á S

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 103. § (3) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy az OBT személyes meghallgatás alapján a Kúria elnökének tisztségére jelölt személyről előzetes véleményt nyilvánít. Az Országos Bírói Tanács tagjai megismerték a jelölt szakmai önéletrajzát, meghallgatták a jelöltet és kérdéseket intéztek hozzá. Az Országos Bírói Tanács az ülésen tanácskozási joggal résztvevő személyek véleményét is megismerve, döntése kialakításában az alábbiakat vette figyelembe.

Az Országos Bírói Tanács elismeri dr. Varga Zsolt András tudományos területen szerzett érdemeit, alkotmánybíróként és a legfőbb ügyész helyetteseként a tágabb értelemben vett igazságszolgáltatásban szerzett tapasztalatát, valamint személyes kvalitásait és felkészültségét. Meggyőző és megnyugtató volt, amit a jelölt a meghallgatáson a jogegység, a bírósági szervezet tekintélye, a folyamatban lévő ügyekben az utóbbi időben tapasztalt nyilvánosan megfogalmazott kritikák közbizalmat romboló hatását illetően elmondott.

Nem lehet azonban elvonatkoztatni attól a tényről, hogy a jelölt korábban a bírósági szervezetrendszerben egyáltalán nem végzett ítélkezési tevékenységet, tárgyalótermi tapasztalattal nem rendelkezik, a peres ügyek és a bírósági igazgatás terén gyakorlati múltja nincs. A rendszerváltás óta kizárólag olyan személy töltötte be a Legfelsőbb Bíróság, illetve Kúria elnökének tisztségét, aki ezt megelőzően hosszabb-rövidebb ideig bíróként is dolgozott.

Dr. Varga Zsolt András jelöltté válását két közelmúltbeli törvénymódosítás tette lehetővé, amely nem feleltethető meg annak az alkotmányos elvárásnak, hogy a bírósági szervezetrendszer csúcsára a más hatalmi ágaktól független, külső szemlélő számára is pártatlannak látszó személy kerüljön.

Fentiekre tekintettel az Országos Bírói Tanács a Kúria elnökének történő megválasztását nem támogatta.

Dr. Fázsi László:

Ez az Országos Bírói Tanács döntése. Miután név szerinti szavazással határoztunk, ismertetem a szavazás eredményét.

Dr. Darák Péter: támogatom a Kúria elnökévé történő megválasztását

Dr. Fázsi László: nem támogatom

Dr. Hilbert Edit: nem támogatom

Dr. Fatalin Judit: nem támogatom

Dr. Csontos Tibor: nem támogatom

Dr. Szabó Károly: nem támogatom

Dr. Rochlitz Zoltán: nem támogatom

Dr. Vasvári Csaba: nem támogatom

Dr. Léhmann Zoltán: nem támogatom

Dr. Barkóczy Balázs: nem támogatom

Dr. Vadász Viktor: nem támogatom

Dr. Gaider Bálint: nem támogatom

Dr. Matusik Tamás: nem támogatom

Dr. Csontos Katalin: nem támogatom

A Tanács 13:1 arányban hozta meg a határozatát.

Köszönöm alkotmánybíró úr.

Dr. Varga Zsolt András:

Köszönöm a tájékoztatást és a rám fordított időt.

Dr. Varga Zsolt András 14 óra 25 perckor az üléstermet elhagyja.

Dr. Fázsi László:

Az összefoglalóról kellene dönten, mi a javaslat?

Dr. Vadász Viktor:

Az Országos Bírói Tanács meghallgatta dr. Varga Zsolt Andrást, a Kúria elnökének javasolt személyt és előzetes véleményt nyilvánított olyan módon, hogy 1 igen, 13 nem szavazattal, tartózkodás nélkül a jelölt megválasztását nem támogatta. A döntés indokait az erről szóló, honlapon is közzétett határozat is tartalmazza.

Dr. Fázsi László:

Akkor szavazzunk kézfeltartással, hogy az összefoglalót így elfogadjuk-e.

Megállapítom, hogy az OBT ellenszavazat és tartózkodás nélkül, egyhangúlag elfogadta az alábbi

**121/2020. (X.9) OBT határozatot
az Országos Bírói Tanács üléséről szóló összefoglaló elfogadásáról**

Az Országos Bírói Tanács a 2020. október 9. napján megtartott ülés összefoglalóját elfogadta.

Dr. Vadász Viktor:

Kérem szavazzunk arról, hogy a 120/2020. (X.9.) számú határozatot, valamint az összefoglalót azonnal feltesszük a honlapunkra és a birosag.hu honlapra is felkerüljön, aminek biztosítása érdekében Fázsi elnök úr keresse meg dr. Senyei György elnök urat.

Dr. Fázsi László:

A tanács egyhangúlag úgy döntött, hogy a 120/2020. (X.9.) számú határozat és az összefoglaló azonnal felkerül a honlapra, és a birosag.hu honlapra is.

Az OBT ülése 14 óra 30 perckor befejeződött.

Dr. Fázsi László
az OBT elnöke

Rác Éva
jegyzőkönyvvezető